

Základní škola a mateřská škola, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov, Kostelní 560, 542 24

Č. j.: ___/2024

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem

„POJĎME POZNÁVAT TEN NÁŠ SVĚT“

Motivační název kurikulárního dokumentu představuje cestu dítěte krok za krokem, za poznáváním sebe, lidí a dětí kolem sebe a prostředí, jež jej obklopuje. Při této cestě je předpokladem, že bude získávat zážitky, prožitky a cenné zkušenosti především prostřednictvím vlastní zkušenosti, aby na jejím konci bylo vybaveno, v rámci osobních možností, potřebnými kompetencemi k dalšímu vzdělávání.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) je rámcový pro obě pracoviště MŠ.

Dokument zpracovala Mgr. Tereza Šaradínová a kolektiv mateřské školy, jeho obsah byl projednán na pedagogické radě dne 30. 8. 2024.

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

Vydala zástupkyně ředitele školy pro mateřskou školu Martina Holubová

Obsah

1	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	4
1.1	Dlouhodobé cíle mateřské školy (oblast výchovně vzdělávací).....	5
1.2	Formy vzdělávání	5
1.3	Metody a druhy učení, které učitelky budou ke své práci využívat	5
2	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY.....	8
3	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY – PŘEDSTAVENÍ.....	10
3.1	Co naše mateřská škola nabízí.....	11
4	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	12
4.1	Věcné podmínky.....	12
4.2	Životospráva.....	14
4.3	Psychosociální podmínky	15
4.4	Organizace vzdělávání.....	16
4.5	Řízení mateřské školy	17
4.6	Personální a pedagogické zajištění.....	18
4.6.1	Zaměstnanci mateřské školy.....	18
4.6.2	GDPR	19
4.6.3	Povinnosti učitele mateřské školy	19
4.6.4	Naše pedagogické zásady jsou:	19
4.6.5	Hlavní úkoly učitelek jsou:.....	20
4.7	Spolupráce s rodiči, veřejností a dalšími partnery.....	21
4.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	22
4.9	Podmínky vzdělávání jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	24
4.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	26
4.11	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	27
5	ORGANIZACE PROVOZU	29
5.1	Uspořádání dne v mateřské škole.....	29
5.2	Charakteristika tříd (obecná)	30
5.3	Přijímání dětí do mateřské školy	32
5.4	Pravidla pro plnění povinného předškolního vzdělávání	33
5.5	Platby MŠ	34
6	CHARAKTERISTIKA ŠVP PV	34
6.1	Formy a metody vzdělávání	34
6.2	Charakteristika školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání	35

6.3	Charakteristika integrovaných bloků s pedagogickými záměry, nabídkou činností učitelek a některými očekávanými výstupy.....	38
6.4	Minimální preventivní program	56
6.5	Organizace primární prevence.....	57
6.6	Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí.....	57
7	EVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY A HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ.....	60
7.1	Podmínky školy (věcné, personální, psychohygienické, organizační, materiální, spolupráce) 60	
7.2	Proces výchovně vzdělávací činnosti a výsledky vzdělávací činnosti	60
7.3	Metody a prostředky hodnocení evaluace	60

1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motivační název ŠVP PV „**Pojďme poznávat ten náš svět**“ představuje cestu dítěte krok za krokem, za poznáváním sebe, lidí a dětí kolem sebe a prostředí, jež jej obklopuje. Při této cestě je předpokladem, že bude získávat zážitky, prožitky, vědomosti, dovednosti a cenné zkušenosti především prostřednictvím vlastní zkušenosti, aby na jejím konci bylo vybaveno, v rámci osobních možností, potřebnými kompetencemi k dalšímu vzdělávání.

Motto: „I na malé cestě se dají zažít velká dobrodružství.“

Naším cílem je v dětech vytvořit představu o nerozlučném sepjetí člověka s přírodou a společností. Prospívání dětí je pro nás v každé situaci rozhodující. Pro všechny zaměstnance školy je podstatné, co dítě prožívá, co cítí, co se učí, jaké zážitky si z mateřské školy odnáší a co získá do života.

ŠVP PV je zpracován v souladu s RVP PV. Integrované bloky vystihují hlavní záměry vzdělávací práce mateřské školy. Dále je učitelky rozpracovávají do dílčích projektů, témat a podtémat v TVP PV.

V tematických celcích jsou uvedeny záměry učitelek pro tvorbu konkrétní nabídky dětem, ve které dále rozvíjejí téma a podtéma do všech vzdělávacích oblastí.

Dobu setrvání v daných tématech určuje zájem dětí, aktuální situace a dění v mateřské škole i jejím okolí. Témata jsou variabilní, přizpůsobivá. Učitelka má možnost je operativně měnit a upravovat a může konkrétní průběh vzdělávacích činností prodloužit či zkrátit. Časový plán plnění témat není stanoven, aby měly učitelky možnost pracovat pružně, s ohledem na aktuální možnosti a potřeby. Je zcela na učitelkách a dětech, kolik času jim věnují a jaké prostředky a formy zvolí pro jejich naplnění. Učitelka vychází z potřeb a zájmu dětí a postupuje s citem pro rovnováhu mezi přímým řízením činností a svou nepřímou účastí na hře dětí. Využívá všechny situace a okolnosti, které z činností vyplynou. Důraz společně klademe na prožitkové učení hrou.

Při činnostech rozvíjí učitelka celou osobnost dítěte.

Integrované bloky mohou být dle potřeb doplněny specificky zaměřenými programy např. plaveckým výcvikem, který je součástí vzdělávacího programu školy pro nejstarší děti.

Nezbytnou součástí práce s programem je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Učitelky se ve třídě snaží dle možností maximálně spolupracovat. Veškeré pokroky dětí zaznamenává učitelka v záznamech dětí a zakládá portfolio dítěte.

1.1 Dlouhodobé cíle mateřské školy (oblast výchovně vzdělávací)

- Rozvíjet děti harmonicky ve všech oblastech s důrazem na citovou stránku vývoje, na prožitky dětí.
- Rozvíjet u dětí zdravé sebevědomí, tvořivost cestou přirozené výchovy na základě předávání schopností a dovedností důležitých pro život.
- Vytvářet vstřícné, klidné a harmonické prostředí plné důvěry a bezpečí.
- Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet intelekt a řeč, poznávací procesy a funkce, city a vůli cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě prožitkového učení.
- Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí.
- Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebeobslužným činnostem, vést děti ke zdravému způsobu života.

1.2 Formy vzdělávání

V naší práci uplatňujeme individuální přístup, pracujeme v rámci integrovaných bloků, ve kterých se prolínají všechny výchovné oblasti.

- **Respektují se schopnosti:**
 - fyzické
 - psychické
 - sociální
 - individuální zvláštnosti
- **Formy:**
 - spontánní hry a činnosti
 - řízené hry a činnosti ve skupinách nebo individuálně

Formy integrovaných bloků jsou rozpracovány do dalších zájmových činností, spontánních či řízených činností a mají charakter hry, zábavy, tvořivosti a didakticky cílených činností pro děti.

Uskutečňují se během celého dne ve všech činnostech a situacích, které se v mateřské škole naskytnou.

1.3 Metody a druhy učení, které učitelky budou ke své práci využívat

Metody učení:

- didaktické hry – frontální, skupinové, individuální

- slovní metody (vysvětlování, vyprávění, rozhovor)
- názorné metody (předvádění, pozorování, instruktáž)
- praktické činnosti (vytváření dovedností, napodobování, manipulace, experiment)
- aktivizující (řešení problémů)
- inscenační (dramatizace)
- pochvala (hodnocení)

Druhy učení:

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí
- situační učení (praktické ukázky životních souvislostí tak, že se dítě učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje)
- senzomotorické učení (učení se prožitkem pohybu, vjemů vlastními prožitky ze zvládnutí překážky a zlepšování pohybových schopností a dovedností)
- učení nápodobou (vzory chování, názory, postoje, pohyby, řeč, dovednosti)
- paměťové učení (básničky, zkušenosti, zážitky a prožitky, správné návyky, aktivní postoj v aktuální situaci)
- experimentační učení (učení pokusem a omylem, práce s chybou, učení se vlastní aktivitou)
- prosociální učení (učit se být samostatnou osobou, přijímat druhé a různé sociální role – princip přirozené nápodoby)

Vycházíme z rámcových cílů:

- 1 Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení;
- 2 Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost;
- 3 Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící ve svém okolí;

a to v pěti oblastech předškolního vzdělávání:

- Dítě a jeho tělo (oblast biologická)
- Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
- Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)
- Dítě a společnost (oblast sociálně kulturní)
- Dítě a svět (oblast environmentální).

Jednotlivé oblasti respektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení.

Tyto oblasti propojujeme a sestavujeme z nich každodenní činnosti v celek tak, aby se cíle doplňovaly a navazovaly na sebe. Konečným cílem je vytvoření skladby vzájemně se ovlivňujících, prolínajících a propojených oblastí.

ŠVP PV obsahuje pět integrovaných bloků, které dále dotváříme s využitím témat a podtémat v jednotlivých třídních vzdělávacích programech pro předškolní vzdělávání. Čtyři integrované bloky jsou pevné, souvisí s konkrétním ročním obdobím. Pátý integrovaný blok je pružný, věnovaný svátkům, tradicím a zvykům, a učitelky do něj mohou zařazovat témata napříč celým školním rokem.

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Od 1. 9. 2007 se mateřská škola stala součástí příspěvkové organizace:

Název školy, sídlo, kontakt:

Základní škola a mateřská škola, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov

Kostelní 560, 542 24 Svoboda nad Úpou

Adresa odloučeného pracoviště: 5. května 402, 542 24 Svoboda nad Úpou

Telefonní kontakty: +420 499 871 109/ +420 498 019 550 (ZŠ)

+420 499 871 247/ +420 498 501 132 (MŠ)

+420 733 159 481 (MŠ)

+420 498 019 561/ +420 734 441 729 (MŠ v ZŠ)

E-mail ředitelství školy: skola@svoboda.eu

Web: www.zssvoboda.eu

Datová schránka: mu3mh3h

IČO: 75017032

Provoz školy: 6:15 hod. – 16:00 hod.

Počet tříd: 3

Maximální kapacita školy: 46 dětí + 20 dětí v předškolní třídě v ZŠ

Zaměstnanci školy:

Ředitel školy:

Ing. Michal Krtička

Zástupkyně ředitele pro MŠ:

Martina Holubová SPgŠ Nová Paka 100 % úv.

Učitelky:

Olga Kynčlová SPgŠ Nová Paka 100 % úv.

Helena Bernardová SPgŠ Nová Paka 100 % úv.

Radka Marková Obchodní akademie, Střední pedagogická škola, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s. r. o. 100 % úv.

Šárka Vaňková, DiS. SPgŠ Litomyšl 100 % úv.

Kateřina Volmanová SPgŠ Mladá Boleslav 80 % úv.

Chůva:

Martina Nýčová 50 % úv.

Školnice:

Miroslava Hettlerová

112,5 % úv.

Pomocná kuchařka:

Anna Pejřimovská

75 % úv.

Provozovatel školy: Základní škola a mateřská škola, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov

Zřizovatel školy: Město Svoboda nad Úpou, nám. Svornosti 474, 542 24, okres Trutnov

3 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY – PŘEDSTAVENÍ

Budova mateřské školy se nachází v horské lokalitě, ve středové části města Svoboda nad Úpou. Přední část budovy směřuje do ulice města, zadní část je obklopena velkou školní zahradou, která je vybavena herními prvky – velikou průlezkovou stěnou se skluzavkami a houpačkami s lezeckou stěnou, pružinovými houpačkami, kolotočem, dřevěnými herními prvky (auty a letadlem), dvěma pískovišti, altánem, mlhovištěm pro osvěžení dětí v letních měsících a herním domkem pro děti.

Najdeme zde také umělý kopec, který využíváme na zimní hry a sporty. Údržbu zahrady má na starosti pan školník ze základní školy ve spolupráci se školnicí MŠ.

Mateřská škola má velmi dobrou dopravní dostupnost autobusovým i vlakovým prostředkem. Mateřská škola je umístěna v bývalé tovární vile, postavené v roce 1928, pro účely MŠ začala poprvé pracovat v roce 1946. Má dlouholetou tradici a dobré jméno v okolí již řadu let. Specifikou této budovy je, že nebyla postavena pro účely mateřské školy, a proto je její prostorové uspořádání odlišné od typických budov MŠ. Využili jsme této odlišnosti k vybudování pověsti mateřské školy rodinného typu. Maximální současná kapacita je stanovena pro 46 dětí. Budova mateřské školy je dvoutřídní s celodenním provozem, třídy jsou homogenní. Každá třída má svou hernu, samostatnou ložnici a sociální zázemí pro děti, společně pak obě třídy užívají šatnu a v době oběda i třídu II. třídy „Zajíčků“.

I. třída „Myšek“ je věkového složení dětí od 2–4 let, II. třída „Zajíčků“ je věkového složení dětí od 4–6 let. O děti pečují čtyři paní učitelky, ve třídě s nejmladšími dětmi i chůva, dále paní školnice a pomocná kuchařka, která připravuje svačiny a vydává obědy.

Ve školním roce 2010/2011 byla pro velký počet přihlášených dětí otevřena v budově ZŠ předškolní III. třída „Medvídků“ pro nejstarší děti 5-6 let a děti s odkladem školní docházky o jeden rok – 7leté, s maximální kapacitou 20 dětí. Zde o děti pečují 2 paní učitelky, personál školní jídelny a úklid je zajištěn paní uklízečkou ze základní školy.

Ve školním roce 2014-2015 proběhla velká rekonstrukce celé budovy mateřské školy. Byla opravena střecha s okapy, odizolování vlhkosti celé budovy, nové rozvody elektřiny, vody a topení, nová barevná fasáda, dále byl vybudován sprchový kout, položeny nové koberce a vymalována celá budova, okna jsou zastíněna žaluziemi.

Všechna zařízení, přístroje a náčiní mají platné revize, které provádí autorizované firmy.

V případě zájmu rodičů škola zajišťuje pro nejstarší děti plaveckou výuku v krytém bazénu v Trutnově v počtu 5 lekcí.

Mezi naše pravidelné aktivity patří divadelní představení v mateřské škole, slavíme všechny důležité svátky, chodíme na exkurze, jezdíme na výstavy, pořádáme poznávací výlety do okolí,

účastníme se celoročně akce „Vítání občánků“, krmíme lesní zvěř a kachny na řece, jeden den v týdnu cvičíme s nejstaršími dětmi v tělocvičně ZŠ.

V měsíci červnu „školáčky“ navštěvují tzv. „Školičku nanečisto“, kde se seznamují v základní škole s prostředím 1. třídy a se svou budoucí paní učitelkou.

Nejméně 1x ročně jedou děti na polodenní školní výlet. Dvakrát v roce pořádáme akce pro rodiče dětí, popř. i veřejnost. Všechny tyto akce jsou stálé a každý rok jsou doplňovány o nové aktivity, které jsou zařazovány na základě aktuálního dění v MŠ, iniciativy učitelek a podle finanční dostupnosti.

O děti pečují kolektiv devíti zaměstnanců, z toho šest učitelek, chůva, školnice a pomocná kuchařka.

3.1 Co naše mateřská škola nabízí

Vybrané pravidelné aktivity:

- plavání – 5 lekcí v krytém bazénu v Trutnově pro děti s povinnou předškolní docházkou (poplatek si hradí rodiče)
- logopedická prevence v MŠ a logopedické poradenství
- spolupráce s PPP a SPC
- divadelní představení v MŠ, ZŠ, ostatní akce dle aktuální nabídky v průběhu školního roku
- poznávací výlety do okolí, exkurze
- fotografování dětí na Vánoce a na konci školního roku – společná fotografie, portréty
- oslavy všech svátků vážících se k tradicím a aktuálnímu dění v MŠ, městě či ČR
- vánoční zpívání v kostelíčku ve Svobodě nad Úpou
- výlety vyhlídkovým vláčkem, polodenní školní výlet
- cvičení v tělocvičně ZŠ – děti z III. třídy „Medvídků“
- prohlídka stájí a jízda na koni
- Školička nanečisto – děti III. třídy „Medvídků“ v měsíci červnu
- slavnostní rozloučení se školáky
- účast nejstarších dětí z MŠ na Školní akademii na konci školního roku
- vystoupení dětí v pečovatelském domě k příležitosti Vánoc a MDŽ

4 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Věcné podmínky

Budova mateřské školy je členěna na více místností, než najdeme v nově postavených předškolních zařízeních. Má to i své velké výhody, děti se zde cítí jako v rodinném prostředí. Prostory jsou uspořádány tak, že vyhovují nejrozličnějším skupinovým i individuálním herním činnostem dětí, dovoluují umožnit soukromí dětem, které ho potřebují, ale také vyžadují větší bezpečnostní opatření ze strany učitelek.

Herny v obou třídách jsou vybaveny převážně otevřeným dětským nábytkem, který je estetický a praktický pro výběr hraček samotnými dětmi.

V I. třídě „Myšek“ jsme výběr hraček pro nejmladší děti umístili do otevřených skříněk s omezeným počtem hraček určených pro tuto věkovou skupinu dětí (hračky se zde budou v průběhu roku obměňovat). Je zde nový nábytek pro výdej svačin a ukládání pomůcek a hraček.

Ve II. třídě „Zajíčků“ je podstatná část hraček umístěna tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je podle svého zájmu volit ke své hře a zase je na určené místo uklízet.

V mateřské škole máme spoustu nových a různorodých hraček, hracích koutků a doplňků k námětovým hrám, velký výběr obrázkových knih a encyklopedií, různé druhy maňásků, pohádek k promítání, kvalitních didaktických pomůcek pro rozvoj logického myšlení, prostorové představivosti, paměti, pozornosti, hrubé a jemné motoriky, máme dostatek výtvarného a pracovního materiálu podporujícího dětskou tvořivost a stejně tak máme velký výběr pomůcek ke sportovním činnostem.

Hračky a pomůcky jsou v dostatečném množství pro všechny děti, průběžně se obnovují, doplňují a jsou plně využívány. V současné době doplňujeme digitální pomůcky pro děti. Momentálně máme k dispozici několik robotů, které plánujeme v následujícím školním roce doplnit dětskými tablety s příslušnými programy jak na ovládání zakoupených robotů, tak k využití vzdělávacích programů odpovídajících věku dětí.

Ostatní dětský nábytek (stoly, židličky, lehátka) je přizpůsoben antropometrickým požadavkům, odpovídá počtu dětí, je zdravotně nezávadný a bezpečný.

V každé třídě máme piano a mnoho rytmických a perkusních i netradičních nástrojů pro rozvoj hudebních dovedností dětí.

Na třídy a herny navazují samostatné ložnice, kde má každé dítě své označené lehátko s podložkou a ložním prádlem.

Společně pak děti užívají šatnu, a také prostory II. třídy „Zajíčků“ v době ranních příchodů,

oběda a odpoledních činností, kde se střídají. Využívání těchto místností se proto řídí zvláštním režimovým opatřením (viz. Režim dne).

Hygienické zázemí dětí I. třídy „Myšek“ je od 1. 9. 2017 pro případnou potřebu vybaveno přebalovacím lehátkem, nočníky, poličkou na pleny a nášlapným košem na pleny dětí.

Interiér školy je vyzdoben dětskými pracemi, které se pravidelně doplňují a obměňují, jsou přístupné rodičům ve formě nástěnek a výstavek, především v šatnách.

Na budovu mateřské školy navazuje v její zadní části terasa s prostornou zahradou. Terasu využíváme zejména v letních měsících k podávání svačinek i k samotným hrám dětí, proto sem byly zakoupeny slunečníky na zastínění.

Zahrada je vybavena chráněnými pískovišti (jedno se zastíněním), velkým dětským hřištěm s různými herními prvky (dvě skluzavky, horolezecká stěna, závěsná houpačka a hnízdo, pohyblivý můstek ad.), dětským herním domkem pro děti, altánem, lavičkami, pružinovými houpačkami, kolotočem, pochozí přírodní kládou a zahradními domky na ukládání hraček. Dále je vybavena mlhovištěm pro osvěžení dětí v letních měsících. Umělý kopec využíváme v zimě k zimním sportům. Vybavení zahrady v současné době splňuje bezpečnostní normy požadované EU.

Na pozemku školní zahrady najdeme také vzrostlé stromy, které vytvářejí příjemné zastínění a pěkná zákoutí pro hry dětí. Travnaté plochy zahrady zase zajišťují dostatečný prostor pro pohybové aktivity dětí. Protože se ve školním roce 2010/2011 otevřela nová třída pro předškolní děti v ZŠ, má využívání zahrady režimové rozdělení pro všechny tři třídy – čtyři dny v týdnu pro I. a II. třídu a jeden den v týdnu pro III. třídu (nebo dle dohody učitelek).

Od září školního roku 2010/2011 se v budově ZŠ vybudovala a vybavila velmi pěkná třída pro předškolní děti z mateřské školy – III. třída „Medvídků“. Od 1. 9. 2017 jsou zde přednostně umístěny děti s povinnou předškolní docházkou.

Prostor třídy je opticky rozčleněn na dvě části – přední část je vybavena stolečky a židlemi pro výtvarnou a pracovní činnost, v zadní části této třídy jsou vytvořeny hrací koutky pro děti.

Třída je vybavena pianem a interaktivní obrazovkou. K odpolednímu odpočinku mají děti k dispozici označené matrace s příkrývkou a polštářkem, které si samy chystají a po odpočinku opět samostatně ukládají do označených boxů.

Bohužel velkou nevýhodou je umístění třídy (ve třetím patře budovy ZŠ), sociálního zařízení, které je na společné chodbě, a šatny a jídelny (kde jsou nevyhovující podmínky pro stolování v podobě vysokých stolů a židlí – řešeno podsedáky), které se nacházejí ve spodním patře školy. Od školního roku 2021/2022 musí děti docházet do školní jídelny i na obě svačiny.

Další rezerva spočívá v dovybavení části zahrady u základní školy, kde v současné době

najdeme pro předškolní děti pouze pískoviště a malou průlezkovou stěnu se skluzavkou. Tuto situaci řešíme režimovým využitím školní zahrady u budovy mateřské školy a častějšími pobyty v okolní přírodě či výlety do okolí.

Dbáme na to, aby vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňovaly bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů pravidelnými revizemi a kontrolami.

V následujících letech se zaměříme na nákup digitálních pomůcek, koloběžek, odrážedel, tříkolek a kol, vybudování dopravního hřiště, zastínění druhého pískoviště a vybudování venkovních učeben (na zahradě MŠ i na zahradě u ZŠ).

4.2 Životospráva

Mateřská škola nemá vlastní kuchyň, pouze výdejnu jídel. Svačiny se pro děti připravují v budově školy, obědy se dovážejí ze školní jídelny základní školy. Děti ze III. třídy „Medvídků“ se stravují pouze ve školní jídelně, kam docházejí na oběd i na obě svačiny.

Dětem je poskytována vyvážená, plnohodnotná strava (dle předpisů) a stravování je zaměřeno jak na kvalitu potravin, tak i pestrost nabízených pokrmů. Kvalitu stravování a sestavování jídelníčku má na starosti vedoucí školní jídelny.

Dbáme na to, aby děti měly dostatek tekutin během celého dne, zajištěný pitným režimem, při kterém děti používají své vlastní hrnečky přinesené z domova, nejmladší děti mohou využívat i pitné lahve.

Dodržujeme nařízené tříhodinové intervaly mezi podávanými jídly. Do jídla děti nenutíme, nemusejí dojídat, ale motivujeme je k tomu, aby alespoň jídlo ochutnaly a naučily se zdravému a pravidelnému stravování, důležitého pro jejich zdravý vývoj. Děti si samy volí množství jídla a výběr tekutin, je jim umožněn také přídavek jídla. Starší děti jsou vedeny k samoobslužnému stolování.

Jídelníčky pro rodiče jsou pravidelně vyvěšovány na nástěnce v šatně.

Denní režim v mateřské škole umožňuje organizační činnost dětí v průběhu dne přizpůsobit aktuální situaci a potřebám.

Je zajištěn každodenní pobyt dětí venku (pokud je vyhovující počasí), kde mají děti dostatek prostoru pro pohybové a hravé aktivity, volný pohyb nejen na školní zahradě, ale i v okolní přírodě.

V uspořádání dne respektujeme individuální potřeby dětí, jak aktivity, tak i odpočinku. Na lůžka odcházejí děti společně, kde podle potřeby usínají nebo odpočívají. Do usínání děti nenutíme, pouze vytváříme podmínky pro kvalitní odpočinek. Dětem, které neusínají, nabízíme

náhradní program, při kterém se jim individuálně věnujeme, nebo jim nabízíme klidné aktivity, např. kreslení, stříhání, prohlížení knih, stolní a didaktické hry. Vedeme je k ohleduplnosti k ostatním spícím dětem.

Rodiče mohou přivádět děti do 8:00 hod., z bezpečnostních důvodů jsou dveře otevírány videotelefonem, v budově ZŠ taktéž. Odvádět děti z mateřské školy mohou rodiče od 14:30 hod. podle svých potřeb a možností do 16:00 hodin.

Od ledna 2020 byla z bezpečnostních důvodů na dveře v šatně dětí v budově mateřské školy nahrazena klika bezpečnostní koulí.

4.3 Psychosociální podmínky

Záleží nám na tom, aby se v naší mateřské škole po celý den děti cítily spokojeně, šťastně, radostně a v bezpečí, neboť z hlediska úspěšnosti jejich vzdělávání a zdravého rozvoje má toto rozhodující význam. Pokud je v mateřské škole pohodové prostředí, cítí se i personál školy dobře.

Snahu celého kolektivu školy směřujeme na:

- citlivý, ohleduplný, nenásilný a pohodový přístup ke všem dětem bez rozdílu;
- uspokojování jejich individuálních potřeb tak, aby nebyly přetěžovány, neurotizovány spěchem a chvatem, mohly se do činností zapojit podle zájmu a svým přirozeným tempem;
- vedeme je ke kamarádství v celém kolektivu dětí mateřské školy, dbáme pečlivě na to, aby všechny děti měly rovnocenné postavení;
- vedeme je ke spoluřehodování a odpovědnosti, kdy se musí učit respektovat určitá omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ určitý řád kvůli jejich bezpečnosti;
- organizování dětí omezujeme na minimum, dopřejeme jim dostatek svobody a volnosti;
- vzdělávací nabídku přizpůsobujeme potřebám života a mentalitě předškolních dětí, aby jim byla blízká, pochopitelná, přiměřeně náročná a přínosná;
- preferujeme fungující, empatickou a naslouchající komunikaci mezi učitelkou a dítětem, aby mezi nimi vládla vzájemná důvěra a porozumění;
- povzbuzujeme a chválíme děti při sebemenším úspěchu či pokroku v jejich vývoji;
- rozvíjíme u nich citlivost, vzájemnou úctu a soucítění, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc;
- nově přichozím dětem a jejich rodičům nabízíme adaptační režim, kdy se děti zapojují do kolektivu postupně (v individuálních případech i se svými rodiči), v době před

zápisem pořádáme návštěvu a prohlídku mateřské školy v podobě Dne otevřených dveří;

- snažíme se ovlivňovat děti prosociálním směrem, a předcházet tak neustále narůstající agresivitě mezi dětmi.

4.4 Organizace vzdělávání

Organizační uspořádání dne v mateřské škole je dostatečně pružné, umožňuje reagovat na aktuální situace a potřeby dětí. Spojování tříd během ranního scházení dětí je od září 2020 upraveno od 6:15 do 7:30 hodin, odpoledne nejdříve od 14:30 do 16:00 hodin. Nástupem čtvrté paní učitelky je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě.

Denně jsou do nabídky činností zařazovány pravidelně řízené motivované zdravotně preventivní pohybové aktivity a hry. Dětem je zajištěno zázemí, bezpečí, a pokud to vyžadují i soukromí, na které v rámci prostorových možností školy klademe velký důraz – zejména pokud se nechtějí účastnit společných aktivit, nebo vyžadují soukromí na toaletě a při osobní hygieně.

Po příchodu do mateřské školy probíhá individuální přivítání s jednotlivými dětmi, dodržujeme i rituál rozloučení s rodiči – zamávání z okna MŠ. Je uplatňován i individuálně přizpůsobený adaptační režim, společně se pak ve třídách vítáme „uvítací říkankou či písni“, která se stala naším dalším rituálem.

Učitelky mají rozpracovanou pracovní náplň i pracovní dobu, která zaručuje, že se budou plně věnovat dětem a jejich vzdělávání.

Poměr spontánních aktivit a didakticky zacílených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Největší prostor je ponechán dětské spontánní, volné hře, ke které se děti mohou podle svého zájmu vracet, pokračovat v ní a dokončit ji.

Děti podněcujeme k vlastní aktivitě, experimentování, k vlastním prožitkům a zkušenostem. Děti se do zapojování nabízených činností nenutí, ale motivují pedagogickým taktem, mohou pracovat svým přirozeným tempem.

Plánování nabízených činností vychází z potřeb, zájmů a možností dětí, vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti v různě velkých skupinách. Učitelky svou denní nabídku činností pravidelně plánují a připravují tak, aby měly předem připraveny vhodné pomůcky pro danou věkovou skupinu dětí, ale i individuálně s ohledem na osobní možnosti jednotlivých dětí (volíme individuální přístup).

Pravidlem pro zařazování dětí do homogenních tříd je věk dětí, jejich zralost a také přání rodičů. V mateřské škole máme děti rozděleny do dvou tříd.

V I. třídě „Myšek“ jsou zpravidla děti od 2 let do 4 let věku, zapsáno je max. 22 dětí, o děti zde pečují 2 kvalifikované učitelky a chůva. Ve II. třídě „Zajíčků“ jsou zpravidla děti od 4 let do 5–6 let věku, zapsáno je zde max. 24 dětí a pečují o ně 2 kvalifikované učitelky. Pokud jsou zde zařazeny děti s povinnou předškolní docházkou, platí pro ně stejné podmínky, pravidla a povinnosti, jako pro děti s povinnou předškolní docházkou v budově ZŠ. Ve III. třídě „Medvídků“ v ZŠ jsou zpravidla děti od 5 let do 7 let věku (s odkladem školní docházky, dále jen OŠD), zapsáno max. 20 dětí a pečují o ně 2 kvalifikované učitelky.

Podrobná charakteristika tříd je uvedena v TVP PV mateřské školy.

Vzhledem k hygienické kapacitě mateřské školy nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Předávání dětí a jejich vyzvedávání je zajištěno přímým kontaktem učitelek s rodiči, nebo jinou oprávněnou osobou, která je uvedena v písemném pověření zákonných zástupců dítěte a také v aplikaci Twigsee.

4.5 Řízení mateřské školy

Od 1.9. 2007 došlo ke sloučení právních subjektů základní školy, mateřské školy a školní jídelny pod jednu příspěvkovou organizaci s názvem:

Základní škola a mateřská škola, Svoboda nad Úpou, okres Trutnov

Mateřská škola se stala odloučeným pracovištěm tohoto subjektu. Ředitelem školy je pan Ing. Michal Krtička, zástupkyní ředitele pro MŠ je Martina Holubová.

Byl vytvořen informační systém, v němž jsou vymezeny povinnosti, úkoly a pravomoci všech pracovníků školy. Zástupkyně ředitele pro MŠ vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, podporuje týmovou práci, respektuje názory učitelek na rozhodování o zásadních otázkách ŠVP PV, vyhodnocuje práci všech zaměstnanců školy, motivuje vzájemnou týmovou spolupráci, zodpovídá za vypracování ŠVP PV a kontrolní a evaluační činnosti školy, které zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, a z výsledků vyvozuje závěry pro další práci.

Plánování pedagogické práce a chod mateřské školy je funkční.

Společně spolupracujeme s rodiči, s PPP, SPC, se ZŠ a jejím prostřednictvím i se zřizovatelem, s pediatry, s organizací OSPOD.

Na specializovaná pracoviště se obracíme v případech, kdy děti mají výrazné výchovné

nebo zdravotní problémy, poruchy soustředění nebo vady výslovnosti.

4.6 Personální a pedagogické zajištění

Na škole pracuje zkušený kolektiv, který v rámci možností týmově spolupracuje, chová se a jedná v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými zásadami a je vázán profesionální mlčenlivostí. Všem záleží na dětech a veškerá jejich práce směřuje k vytvoření co nejkvalitnějšího zázemí pro děti a jejich rodiče.

V budově mateřské školy pečuje o děti celkem sedm zaměstnanců, z toho čtyři učitelky, chůva, školnice a kuchařka, která pro děti připravuje svačiny a vydává dovážené obědy.

V odloučené předškolní třídě v ZŠ pečují o děti dvě učitelky, personál školní jídelny a uklízečka ZŠ.

Jedna učitelka má titul DiS., 4 učitelky mají středoškolské vzdělání (z toho dvě učitelky mají více než 30letou pedagogickou praxi), a splňují tak odbornou kvalifikaci. Jedna učitelka si odbornou kvalifikaci doplňuje studiem na střední pedagogické škole. Všechny učitelky se průběžně sebevzdělávají – studují odbornou literaturu, pravidelně pročítají časopis Informatorium, účastní se webinářů DVPP.

Pracovní doba učitelek je organizována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti v souladu s pracovní dobou učitelek. Zázemí mají učitelky ve třídách, bohužel nemáme vzhledem k prostorovým podmínkám školy samostatné místnosti. Kancelář zástupkyně ředitele pro MŠ a tři třídy jsou vybaveny notebooky, třída MŠ v ZŠ i interaktivní obrazovkou.

Specializované služby – logopedii zajišťuje na škole speciální pedagog, který na začátku školního roku provede logopedickou depistáž, předá informace o zjištěných vadách učitelkám a současně rodičům. Na základě doporučení s dětmi i v průběhu roku pracuje speciální pedagog, který má kurz logopedického asistenta a popřípadě doporučuje rodičům návštěvu klinického logopeda.

Ostatní péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována ve spolupráci s příslušnými odborníky – speciálním pedagogem v ZŠ.

V září 2020 byla přijata paní učitelka na 80% úvazek, a tím je zajištěno souběžné překrývání učitelek na třídě.

4.6.1 Zaměstnanci mateřské školy

Ředitel školy:

Ing. Michal Krtička

Zástupkyně ředitele pro MŠ:

Martina Holubová

Učitelka:	Helena Bernardová
Učitelka:	Olga Kynčlová
Učitelka:	Radka Marková
Učitelka:	Šárka Vaňková, DiS.
Učitelka:	Kateřina Volmanová – 80 % úvazek
Chůva:	Martina Nýčová – 50 % úvazek
Školnice:	Miroslava Hettlerová
Kuchařka:	Anna Pejřimovská

4.6.2 GDPR

Zaměstnanci mají právo na přístup k osobním údajům, na opravu a výmaz osobních údajů a právo vznést námitku proti zpracování osobních údajů – toto se řídí směrnicí ředitele školy k ochraně osobních údajů.

4.6.3 Povinnosti učitele mateřské školy

Učitelky mateřské školy zodpovídají za to, že zpracovaný Třídní vzdělávací program vychází ze ŠVP PV a je v souladu s požadavky RVP PV, nabízené činnosti jsou cílevědomé a plánované. Pravidelně sledují průběh předškolního vzdělávání dětí a hodnotí jeho výsledky a podmínky.

Učitelky mají povinnost zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dítěte a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školského poradenského pracoviště, s nimiž přišly do styku – **GDPR**.

4.6.4 Naše pedagogické zásady jsou:

- pracovní dobu plně věnuji dětem a jejich potřebám;
- dbám na to, aby atmosféra v kolektivu byla přátelská, pohodová a děti se cítily v bezpečí;
- největší prostor ponechávám dětské hře a zábavě;
- na svou práci se pečlivě a svědomitě připravuji, nabídky pro děti plánuji pestré, zajímavé, motivující a poučné;
- při plánování činností dbám na vyváženost spontánních a řízených činností;
- upřednostňuji prožitkové a smyslové metody práce ve skupině, individuálně nabízené činnosti podřizuji přáním a potřebám dětí;
- vystupuji pozitivně naladěna, snažím se pro děti vytvořit prostředí plné lásky, porozumění, důvěry a bezpečí, prožívám s dětmi každý radostný okamžik;
- naslouchám dětem, jejich přáním a potřebám, usiluji o vzájemnou důvěru;

- jsem trpělivá, ochotná, jsem pro děti partnerem, upřednostňuji přirozenou autoritu;
- nedělám rozdíly mezi dětmi, všechny mají v mateřské škole rovnocenné postavení, děti nezesměšňuji;
- nenutím děti do činností, jídla ani spánku;
- podporuji dětská přátelství, omezují agresivitu, děti chválím za sebemenší pokrok a úspěch, posiluji sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti;
- podporuji zdravý životní styl, jsem dětem příkladem;
- spolupracuji s ostatními učitelkami;
- rozvíjím děti harmonicky ve všech oblastech;
- vytvářím prostředí, ve kterém se děti budou cítit bezpečně;
- spolupracuji s rodiči dětí, jednám s nimi taktně, ohleduplně a profesionálně, na získané podněty reaguji;
- nabízím profesionální poradenský servis pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí.

4.6.5 Hlavní úkoly učitelek jsou:

- iniciovat vhodné výchovně vzdělávací činnosti, hledat vhodné metody pro individualizované i skupinové vzdělávání dětí;
- připravovat podnětné prostředí pro děti;
- nabízet dětem příležitost, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe;
- analyzovat věkové a individuální potřeby dětí a zajišťovat profesionální péči o děti, o jejich výchovu i vzdělávání;
- provádět evaluační činnosti, sledovat a posuzovat účinnost vzdělávacího programu, kontrolovat a hodnotit výsledky své práce;
- provádět pedagogickou diagnostiku, hodnotit individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení;
- dostatečně podporovat a stimulovat rozvoj řeči u všech dětí;
- plánovat a provádět individuální výchovně vzdělávací činnost s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami a dětmi s přiznanými podpůrnými opatřeními;
- analyzovat vlastní vzdělávací potřeby a naplňovat je sebevzdělávacími činnostmi.

4.7 Spolupráce s rodiči, veřejností a dalšími partnery

Tato spolupráce je založena na základech partnerství, důvěry, otevřenosti, vstřícnosti, vzájemného respektu a ochoty spolupracovat.

- rodiče mohou před nástupem svého dítěte navštívit a prohlédnout si mateřskou školu individuálně nebo v rámci dne otevřených dveří odpoledne před zápisem dětí do mateřské školy
- nabízíme jim adaptační program pro nastupující děti, zejména při přijímání dětí dvouletých je nezbytně nutná velmi úzká spolupráce s rodinou a velmi dobrá pravidelná komunikace, rodiče se mohou aktivně podílet na adaptačním procesu
- informovanost rodičů o dění v mateřské škole je zajištěna formou nástěnek v šatně, osobními rozhovory s učitelkami, prostřednictvím místního časopisu Města – Svobodského fóra, na webových stránkách ZŠ a MŠ a prostřednictvím aplikace Twigsse
- v měsíci srpnu je uskutečněna informativní schůzka pro rodiče nově nastupujících dětí
- v měsíci červnu je uskutečněna informativní schůzka pro rodiče dětí nastupujících do třídy Medvídků v ZŠ
- na začátku školního roku je uskutečněna informativní schůzka s rodiči, dle potřeby mohou být svolávány další informační schůzky v průběhu roku
- rodiče zapojujeme do dění ve škole společnými akcemi nebo účastí na školních akcích, umožňujeme jim přístup za svým dítětem do třídy i účast na jeho činnostech
- rodiče jsou informováni o prospívání a pokrocích svého dítěte, společně se domlouváme na postupu při výchově a vzdělávání dětí
- podporujeme rodinnou výchovu a nabízíme rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí
- chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost v jejich svěřených záležitostech, jednáme s rodiči taktně
- rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, na tvorbě ŠVP PV, účastnit se různých programů, které škola pořádá

Jsme si vědomi toho, jak je důležité jednotné působení všech lidí kolem dítěte, a proto vítáme všechny formy vhodné a účinné spolupráce.

Některé nabízené aktivity lze uskutečňovat pouze v období příznivé pandemické situace.

4.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

K vytvoření podmínek pro pozitivní přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné navázání úzké spolupráce s rodiči, navázání citlivé komunikace a vzájemného předávání potřebných informací. Podmínky pro vzdělávání dítěte musí vždy odpovídat individuálním potřebám dítěte.

Spolupracujeme i s dalšími odborníky a využíváme služeb školských poradenských zařízení. Spolupracujeme také se speciálním pedagogem ze Základní školy ve Svobodě nad Úpou.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dítěte se SVP je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dítěti, jeho potřebám i možnostem. Důraz je kladen na společnou realizaci vzdělávacích činností. Vzdělávací oblasti, ve kterých má dítě problémy, jsou realizovány formou individuálního přístupu, s možností využívání speciálních didaktických pomůcek i metod. Individuální přístup se týká i činností speciálně pedagogické péče (logopedická prevence, činnosti zaměřené na rozvoj smyslového vnímání u dítěte se smyslovým postižením, rozvoj psychomotorického vývoje, rozvoj myšlenkových operací a paměťových funkcí u dítěte s mentálním postižením apod.) Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola:

- úpravou režimu dne tak, aby vyhovoval dětem se SVP a umožnil jim individuální uspokojování svých potřeb;
- úpravou pracovní doby školního asistenta tak, aby došlo k vzájemnému překrývání s učitelkou;
- nákupem speciálních učebních pomůcek a didaktických materiálů;
- zpracováním individuálního vzdělávacího plánu, pokud ho doporučí školské poradenské zařízení.

Škola zajišťuje podpůrná opatření prvního stupně pro:

- děti s odkladem školní docházky o jeden rok;
- děti s narušenou komunikační schopností – pravidelná logopedická péče s logopedickým asistentem (Mgr. Hana Grundmannová), která bude spolupracovat se školským poradenským zařízením a v případě vhodnosti bude navrhnout vyšetření v SPC, PPP;

- děti, u kterých je předpoklad OŠD v posledním roce docházky;
- děti s předpokladem speciálních vzdělávacích potřeb;
- vytvoření plánu pedagogické podpory.

Východiskem pro nastavení podpory je především pozorování dítěte, rozhovory, analýza procesů, výkonů a výsledků činností, portfolio prací apod. Podpůrná opatření představují zejména úpravy v organizaci práce s dítětem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení dítěte a v případném poskytnutí pomůcek pro vzdělávání dítěte.

V průběhu školního roku třídní učitelka vyhodnotí potřebu podpůrných opatření, hodnocení bude probíhat souběžně s hodnocením zralosti dítěte, s informacemi seznámí ostatní pedagogy na pedagogické radě.

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními 2. - 5. stupně škola zajišťuje:

- zpracování IVP na základě doporučení a ve spolupráci školského poradenského zařízení, bude zde zpracována pedagogická diagnostika, popsány vzdělávací cíle, vzdělávací obsah (oblasti, které je třeba rozvíjet), organizace výuky, pedagogické postupy, metody a formy práce, doporučené kompenzační pomůcky, podpůrná opatření;
- pravidelné konzultace asistentů pedagoga a učitelů s vyhodnocováním zvolených postupů zpravidla 1x měsíčně (v případě potřeby častěji);
- materiální podporu poskytovanou podle podmínek školy;
- prostředky pedagogické podpory dítěte, zejména didaktické úpravy průběhu vzdělávání.

Podpůrná opatření pro vzdělávání dětí se SVP – oblasti podpory:

Organizace výuky

- práce v menší skupině i individuálně
- úprava režimu výuky (střídání činností, relaxace)

Metody a formy práce

- individualizace

- prožitkové a kooperativní učení
- motivace a aktivizace dítěte

Úprava obsahu vzdělávání

- úprava rozsahu a obsahu učiva dle individuální možnosti dítěte
- respektování speciálních vzdělávacích potřeb

Pomůcky

- didaktické pomůcky přizpůsobené pro práci dětí se SVP

Intervence

- spolupráce školy s rodinou
- metodická podpora ze strany školského poradenského zařízení

Hodnocení

- hodnocení v průběhu školního roku, individualizace hodnocení

Vzdělávání dětí se SVP jsou pro nás nadále nové skutečnosti, a proto je budeme doplňovat zkušenostmi z praxe.

Další kroky ke vzdělávání dětí s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými chování, poruchami chování se doplní v případě, že se na škole takové dítě vyskytne.

4.9 Podmínky vzdělávání jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti – cizinci a děti, které pochází z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samého nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřskou školu, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění

plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání“, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro předškolní vzdělávání obsahuje deset tematických okruhů pro jazykovou přípravu v mateřské škole. Určuje úroveň toho, co by dítě mělo zvládnout před vstupem do základní školy v oblastech poslechu a mluvení a sociokulturních kompetencí, aby mu stačila podpora učitele v rámci běžné třídy.

Pedagogické zásady při práci s dítětem s OMJ jsou:

- hovoříme pomalu a zřetelně a stojíme čelem k dítěti;
- k hovoru využíváme témata, která jsou dítěti známá a blízká;
- užíváme jednoduché ustálené instrukce a slovní spojení, instrukce sdělujeme posloupně jednu po druhé;
- klademe jednoduché otázky a dáváme dostatek času na odpověď;
- při použití jazykových prostředků současně napomáháme dítěti k porozumění využíváním neverbálních prostředků (gesta, mimika), řeč může pedagog opírat i o vizuální oporu – obrázky, předměty;
- srozumitelně a vstřícně seznamujeme dítě s uspořádáním dne a nastavenými pravidly a používáme k tomu spolupráci s ostatními dětmi;
- seznamujeme dítě se základy české kultury a společnosti, života ve městě, a to v běžných situacích, které se dítěte a jeho života bezprostředně dotýkají.

Způsoby práce s dětmi s OMJ jsou:

- dítě budeme zařazovat do her v menších skupinách dětí;
- s dítětem budeme pracovat individuálně nebo v malé skupině;
- vhodná vizualizace např. režimu dne, plánovaných činností, míst;
- komplexní péče – spolupráce s rodinou, podpora logopeda, speciálního pedagoga;
- poskytnutí správného mluvního vzoru;
- rozvíjení slovní zásoby (pasivní i aktivní), práce s obrázky podle tematických celků;
- podporování mluvního apetitu dítěte;
- zařazování rytmizace podle obrázků, drobných hříček, říkadel a hry na rytmické nástroje;
- zařazování zpívání, melodizaci jedno až tříslabičných slov;
- zařazování práce s knihou;
- rozvíjení smyslového vnímání – zrakové a sluchové percepce;
- rozvíjení orientace v čase (chronologické řazení obrázků, práce s ilustracemi, knihou...) a prostoru – na sobě, na druhých, v prostoru;
- rozvíjení paměti, pozornosti a myšlení;
- střídání činností – na začátku zařazovat činnosti, které nejsou závislé na jazyku (hudební, výtvarné, pohybové);
- zařazování práce s piktogramy.

4.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Dítě, které bude vykazovat známky nadání, budeme dále podporovat ve vzdělávání takovým způsobem, aby se druhy nadání mohly v mateřské škole projevit, uplatnit a rozvíjet s ohledem na jeho individuální možnosti k co největšímu využití potenciálu každého dítěte.

Nadané dítě (pokud se v MŠ vyskytne) bude vyhodnoceno na základě pozorování dítěte v běžném provozu MŠ, bude dále podporováno a rozvíjeno v dané konkrétní oblasti tak, že mu ve spolupráci se školským poradenským zařízením vytvoříme individuální plán a ve spolupráci s rodiči mu také bude doporučena i mimoškolní oblast v rozvíjení jeho nadání např. ZUŠ nebo forma kroužku.

Vzdělávání těchto dětí se realizuje v souladu s vyhláškou č.27/2016 Sb., Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

4.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let věku jsou přijata opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, prostorových a materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

Vybavení, činnosti a pomůcky jsou přizpůsobeny schopnostem dětí mladších tří let, hračky odpovídají jejich věkovým zvláštěm. Pomůcky a hračky, které mohou děti používat pouze pod dohledem dospělé osoby jsou mimo dosah dětí (např. nůžky, lepidla, drobné korálky ad.) Při vzdělávání těchto dětí úzce spolupracujeme s rodinou tak, že vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte a individuální adaptační režim, umožňujeme rodičům pobyt s dítětem při činnostech v mateřské škole dle jejich uvážení a vzájemné dohody. Na třídě je s učitelkou v dopoledních hodinách také chůva, která se věnuje a pomáhá s nejmladšími dětmi.

Individuálně podporujeme rozvoj poznávacích procesů (zvědavost, jejich aktivitu), je dán prostor pro učení nápodobou, pro volnou hru a experimentování, poskytujeme dětem správný mluvní vzor a podporujeme rozvoj řeči, stejně jako fyzickou a psychickou zdatnost odpovídající stupni vývoje a možnostech každého z dětí.

Vytváříme pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte a vědomí vlastní osobnosti, stejně jako sounáležitost se společností, kolektivem třídy.

Věcné podmínky pro dvouleté děti

Pro nejmladší děti jsme zajistili tyto podmínky:

- zakoupení vhodných hraček, didaktických pomůcek pro nejmladší věkovou skupinu;
- umístění omezeného počtu hraček v otevřených policích a skříňkách, ostatní hračky budou umístěny v zavřených policích a budou průběžně obměňovány;
- zakoupení vhodného nábytku – stolečku, židliček, lehátek;
- zakoupení nášlapného koše na pleny dětí, nočníků – děti mohou využívat i záchodové mísy, které jsou výškou vhodné i pro dvouleté děti a děti mají možnost volby, zajištění přebalovacího lehátka, zajištění nepropustných podložek na lehátka a police na jednorázové pleny;
- na školní zahradě jsou herní prvky přizpůsobeny i pro tuto věkovou skupinu.

Životospráva pro dvouleté děti

Pro nejmladší děti jsme zajistili tyto podmínky:

- během dne je umožněno pití z hrníčku s brčkem nebo pití z lahve, průběžně budou děti k pití v průběhu celého dne vybízeny;
- je poskytnuta dostatečná časová rezerva na jídlo i s pomocí dospělých;
- je umožněn dostatek času na mytí rukou, používání WC či nočníků, budou průběžně vybízeny k udržování osobní hygieny;
- bude rozvíjena sebeobsluha – zejména strojení dětí – svlékání, oblékání s vymezením dostatečné časové rezervy a pomocí dospělých
- smrkání – s pomocí učitelek a postupně samostatnější používání kapesníků
- pro odpočinek dětí v průběhu dne – děti, které to potřebují, mohou odpočívat na svém lehátku na ložnici, která sousedí se třídou;
- je zajištěna dostatečná doba na odpočinek dětí i na jejich pohybovou aktivitu.

Psychosociální podmínky pro dvouleté děti

Pro nejmladší děti jsme zajistili tyto podmínky:

- adaptační režim je přizpůsobený potřebám dětí a jejich rodičům, projevujeme maximální vstřícnost v mezích možností školy;
- adaptace bude probíhat citlivě a šetrně s ohledem na individualitu dítěte, máme zaveden rituál loučení s rodiči – zamávání z okna herny, rodiče se mohou po neomezenou dobu účastnit nabídky činností se svým dítětem;
- dětem je umožněno se do činností zapojovat podle svých potřeb, zájmu a možností, mohou pozorovat ostatní nebo se věnovat jiné aktivitě vedle ostatních;
- individuální potřeby dětí budou uspokojovány tak, aby měly dostatek času na své činnosti, nebyly přetěžovány a neurotizovány, děti budou podněcovány ke hře a její vyhledávání;
- budou zapojovány do kolektivu dětí nenásilně a postupně, je umožněno to, aby se dítě s rodičem mohlo ještě před nástupem do mateřské školy přijít podívat na zahradu, či do třídy a pozorovat hru ostatních dětí nebo se jí i účastnit.

Organizace vzdělávání pro dvouleté děti

Pro nejmladší děti jsme zajistili tyto podmínky:

- individuální adaptační program dítěte dohodnutý ve spolupráci s rodiči dítěte a učitelkou ve třídě (rodičům je umožněn pobyt ve třídě s dítětem po dobu dle jejich

- uvážení, ale i vzájemné dohodě s učitelkou);
- nabídka hry, podněcování ke hře a ukázka možností, jak si hrát;
 - činnosti, které se jinak provádějí ve skupině, se realizují individuálně nebo ve dvojicích (výtvarné a pracovní činnosti), s dostatkem časové rezervy;
 - dětem, které udrží pozornost kratší dobu je umožněno, aby si mohly odejít odpočinout, nebo si najít hračku a hrát si vedle ostatních;
 - pomoc učitelkám zajišťuje chuva.

5 ORGANIZACE PROVOZU

5.1 Uspořádání dne v mateřské škole

Provozní doba mateřské školy začíná v 6:15 hodin a končí v 16:00 hodin.

V předškolní třídě mají děti povinné předškolní vzdělávání v minimálním rozsahu od 8:00 – 12:00 hodin.

6:15 – 8:45 (v mateřské škole)

6:15 – 9:15 (v předškolní třídě v ZŠ)

- vítáme se s úsměvem s přicházejícími dětmi a jejich rodiči
- vybíráme hračky dle svého zájmu a spontánně si hrajeme
- společně, ve skupině, individuálně tvoříme – kreslíme, modelujeme, lepíme, vystřihujeme, skládáme
- věnujeme se logopedickým a grafomotorickým cvičením
- uklízíme hračky a pomůcky
- v ranním kruhu si společně povídáme, sdělujeme si pocity, zážitky, opakujeme říkanky, básničky apod. nebo dny v týdnu
- cvičíme, hrajeme pohybové hry

8:30 – 11:30 (v mateřské škole)

9:15 – 12:15 (v předškolní třídě v ZŠ)

- svačina – dodržujeme hygienická pravidla, možnost volby porce a přídatku v sebeobslužné činnosti, celý den dodržujeme pitný režim
- hrajeme hry s různým zaměřením (smyslové, didaktické, prožitkové, prosociální či interaktivní), hledáme poučení v knihách, posloucháme hudbu, příběhy, přednášíme, vyprávíme, zpíváme, zařazujeme tvořivou dramaturgii
- chodíme na vycházky, poznávací výlety, exkurze

- dáváme co největší možnost spontánnímu pohybu a her na školní zahradě a v přírodě

11:30 – 16:00 (v mateřské škole)

12:15 – 16:00 (v předškolní třídě ZŠ)

- obědváme – děti mají možnost výběru velikosti porce, přídatku
- před odpočinkem posloucháme pohádku, relaxační hudbu
- odpočíváme, máme u sebe plyšového mazlíčka z domova – max. 30 minut
- věnujeme se klidným činnostem, abychom nerušili odpočívající kamarády
- vstáváme, postupně se probouzíme podle vlastních potřeb
- svačíme
- společně se věnujeme motivovaným krátkým činnostem, např. dětská jóga, zpívání pro radost, pohybové hry, připomenutí činností, které děti zaujaly, opakujeme poznatky a zážitky z dne apod.
- hrajeme si a vybíráme činnosti dle svého zájmu až do rozchodu dětí

Ve vypracované Organizaci dne v mateřské škole je podrobněji upřesněno režimové rozlišení pro jednotlivé třídy – I. a II.

5.2 Charakteristika tříd (obecná)

V I. třídě s motivačním názvem „Myšky“ jsou zpravidla děti od 2 let do 4 let věku, zapsáno je max. 22 dětí, o děti zde pečují 2 kvalifikované učitelky a chůva. Provoz třídy je od 7:00 – 14:30, od 6:15 se děti schází a od 14:30 rozchází v prostorách II. třídy.

Specifické prostorové uspořádání třídy zvyšuje nároky na organizaci výchovně vzdělávacího procesu a na zajištění bezpečnosti dětí. Třída s hernou na sebe bezprostředně nenavazují, vstupní prostor do třídy nad schodištěm, který je využíván jako „malá“ herna, vyžaduje zvýšenou pozornost na bezpečnost dětí kvůli otevřenému zábradlí nad samotným schodištěm. Ložnice je malá, útulná a lehátka se zde zpravidla nemusí rozkládat, jelikož nabízí prostor pro cca 16 stabilních lůžek. Sociální zázemí pro děti je vyhovující, a je opatřeno kapsáři pro náhradní oblečení v případě „nehody“ nejmladších dětí.

Nábytek ve třídě i herně je přizpůsoben věkové skupině třídy, je otevřený, vybaven přiměřeným množstvím hraček a didaktických pomůcek, který je v průběhu roku obměňován podle zvyšujících se nároků a zájmů dětí.

Děti v této třídě přivyknou novému prostředí mateřské školy, seznamují se s novými situacemi, navazují první kontakty mimo rodinu, učí se dodržovat pravidla a osamostatňovat se.

Ve II. třídě s motivačním názvem „Zajíčci“ jsou zpravidla děti od 4 let do 5–6 let věku, zapsáno je zde max. 24 dětí a pečují o ně 2 kvalifikované učitelky. Pokud jsou zde zařazeny děti s povinnou předškolní docházkou, platí pro ně stejné podmínky, pravidla a povinnosti jako pro děti s povinnou předškolní docházkou v budově ZŠ.

Členění jednotlivých místností, tj. třídy a dvou herniček, nabízí dětem příjemné prostředí pro setkávání s kamarády, vzájemnou spolupráci, ale i soukromí při individuální hře. Herny jsou vybaveny dětskými koutky – kuchyňka, kadeřnictví, dílna a obchod. Podstatná část hraček je umístěna tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je podle svého zájmu volit ke své hře a zase je na určené místo uklízet. Výhodou je stabilní ložnice bez nutnosti rozkládání lehátek a současně možnost, ve výjimečných situacích, lehátka složit, a vytvořit tak propojením s menší herničkou otevřený prostor pro besídky nebo náročnější pohybové aktivity.

Dětem jsou v dopoledních blocích nabízeny různorodé činnosti, které plní dle svého zájmu. Činnosti jsou plánovány tak, aby při nich měly děti příležitost k opakování, upevnění nebo rozšíření již rozumových znalostí a praktických dovedností ve všech 5 základních vzdělávacích oblastech. Všechny činnosti jsou dětem předkládány formou hry, klademe důraz na vlastní prožitky, osobní zkušenost, ale také práci s chybou. Děti se učí pracovat jak ve skupině, tak i samostatně. Dbáme na upevňování již stanovených pravidel a přenecháváme dětem v přiměřené míře prostor pro vlastní kontrolu a hodnocení. Učitelky plně respektují individuální vzdělávací potřeby dětí.

Ve III. třídě s motivačním názvem „Medvídci“ v budově ZŠ jsou zpravidla děti od 5 let do 7 let věku (s odkladem školní docházky, dále OŠD), zapsáno je max. 20 dětí a pečují o ně 2 kvalifikované učitelky.

Prostor třídy je opticky rozčleněn na dvě části – přední část je vybavena stolečkou a židlemi pro výtvarnou a pracovní činnost, v zadní části této třídy jsou vytvořeny hrací koutky pro děti.

Třída je vybavena pianem a interaktivní obrazovkou. K odpolednímu odpočinku mají děti k dispozici označené matrace s příkrývkou a polštářkem, které si samy chystají a po odpočinku opět samostatně ukládají do označených boxů.

Úroveň nabídky činností je již náročnější, navazuje na předchozí dovednosti, vědomosti a návyky a je zaměřena na přípravu dětí na vstup do ZŠ. Klademe důraz na skupinovou práci, prožitkové učení a práci s chybou. Děti se učí řešit možné vzniklé konflikty samostatně, přičemž učitelky se snaží pouze přihlížet a na požádání dětem poradit, jak konflikt řešit.

Nevýhodou je umístění třídy (ve třetím patře budovy ZŠ), sociálního zařízení, které je na

společné chodbě, a šatny a jídelny, které se nacházejí ve spodním patře školy. Od školního roku 2021/2022 musí děti docházet do školní jídelny na oběd svačiny. Na učitelky je zde kladen velký nárok v dodržování bezpečnosti při pohybu po budově, ať už se přemísťují s dětmi do tělocvičny, která je v přízemí budovy, nebo jdou na svačiny. Nevýhodou při stolování v jídelně školy jsou pak výškově nepřiměřené stoly a židle (řešeno podsedáky).

Velkou výhodou umístění odloučeného pracoviště MŠ do budovy základní školy však je, že děti se zde přirozeně seznamují a přivykají chodu a režimu základní školy, setkávají se s personálem školy, a přechod do 1. ročníku ZŠ je tak pro ně snazší, lehčí a přirozenější.

Podrobná charakteristika tříd je uvedena v třídních vzdělávacích programech pro předškolní vzdělávání.

5.3 Přijímání dětí do mateřské školy

Podmínky a kritéria upravující přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání jsou zpracované na každý kalendářní rok a jsou aktuálně doplňovány a obměňovány. Zodpovědnou osobou je ředitel školy Ing. Michal Krtička.

Zápis do mateřské školy je stanoven celostátně od 2. – 16. května. Veřejnost je informována na webu školy, vývěsce v mateřské škole, dále v místních novinách, na veřejné vývěsce Města, na cedulích v ZŠ a v místních obchodech. Přihlašování dětí k zápisu do MŠ probíhá v mateřské škole.

Ředitel školy do měsíce ve správním řízení rozhodne o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole.

Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je zpracováno podle § 34 odst.3 Z č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon).

O zařazení dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy, děti jsou přijímány podle stanovených kritérií, a to podle věku od nejstaršího po nejmladší s trvalým bydlištěm ve Svobodě nad Úpou, při volné kapacitě školy i ostatní děti dle věku.

O zařazení dítěte s priznanými podpurnými opatřeními do mateřské školy rozhoduje ředitel školy na základě žádosti rodičů, vyjádření dětského lékaře a speciálně pedagogického centra. Ředitel školy přitom přihlíží k podmínkám školy, ke specializaci učitelek školy, k naplněné kapacitě školy a k rozsahu priznaného podpurného opatření dítěte.

Do mateřské školy se zpravidla přijímají děti od 3 let – 6 let (7 let při OŠD), od září 2017 se do

mateřské školy přijímají děti od 2 let věku na základě volné kapacity mateřské školy. Při přijetí dětí mladších tří let zajišťuje pomoc učitelkám při práci s těmito dětmi chůva, která má na starosti přebalování dětí, pomoc při sebeobsluze a jídle, pomáhá při zapojování dětí do her, společných činností a při vycházkách.

Při vzdělávání dětí mladších tří let je zvýšená pozornost věnována jejich adaptaci, podporování a rozvíjení sebeobslužných činností, samostatnosti, přijímání pravidel soužití v kolektivu třídy. Rozhodnout o přijetí může ředitel školy i na dobu určitou – zkušební dobu tří měsíců, a to v případě, není-li při zápisu do MŠ zřejmé, do jaké míry bude dítě schopno přizpůsobit se podmínkám MŠ.

5.4 Pravidla pro plnění povinného předškolního vzdělávání

Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech v minimálním rozsahu od 8:00–12:00 hodin. Povinnost není dána ve dnech školních prázdnin. Dítě má právo se vzdělávat v mateřské škole po celou dobu jejího provozu. Náležitosti omlouvání neúčasti dítěte ve vzdělávání upravuje Školní řád MŠ. Děti s povinným předškolním vzděláváním jsou umístěny zpravidla ve III. třídě, v budově ZŠ. Pokud jsou děti umístěny také v budově MŠ (ať už kvůli kapacitě, či z jiného důvodu), platí pro ně stejné podmínky, pravidla a povinnosti. Povinné předškolní vzdělávání lze plnit i formou individuálního vzdělávání. Pokud bude dítě touto formou vzděláváno převážnou část školního roku, je povinen zákonný zástupce tuto skutečnost oznámit řediteli školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání formou individuálního vzdělávání lze oznámit řediteli školy i v průběhu školního roku. Oznámení o individuálním vzdělávání musí obsahovat:

- jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte
- uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
- důvody pro individuální vzdělávání

Ředitel školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV). Úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude ověřena třetí pondělí v měsíci listopadu od 8:00 do 12:00 hodin, náhradní termín je stanoven na první pondělí v měsíci prosinci od 8:00 do 12:00 hodin v budově základní školy (III. třída „Medvídci“). Ověřování 21 očekávaných výstupů bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, formou didaktických her a pracovních listů.

Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ukončí ředitel dítěti individuální vzdělávání. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

5.5 Platby MŠ

MŠ vybírá úplatu za předškolní vzdělávání. Výši a podmínky upravuje Vnitřní předpis o úplatě za předškolní vzdělávání.

Výše stravného a podmínky pro stravování dětí jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní jídelny. Oba dokumenty jsou zveřejněny na webových stránkách školy a ve vstupních prostorách MŠ.

6 CHARAKTERISTIKA ŠVP PV

Zaměření školy je všeobecné.

Dlouhodobé cíle mateřské školy (oblast výchovně vzdělávací):

1. Rozvíjet děti harmonicky ve všech oblastech s důrazem na citovou stránku vývoje, na prožitky dětí.
2. Rozvíjet u dětí zdravé sebevědomí, tvořivost cestou přirozené výchovy na základě předávání schopností a dovedností důležitých pro život.
3. Vytvářet vstřícné, klidné a harmonické prostředí plné důvěry a bezpečí.
4. Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet intelekt a řeč, poznávací procesy a funkce, city a vůli cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě prožitkového učení.
5. Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí.
6. Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebeobslužným činnostem, vést děti ke zdravému způsobu života.

6.1 Formy a metody vzdělávání

V naší práci uplatňujeme individuální přístup, pracujeme v rámci integrovaných bloků, ve kterých se prolínají všechny výchovné oblasti.

Respektují se schopnosti:

- fyzické
- psychické
- sociální
- individuální zvláštnosti

Formy:

- spontánní hry a činnosti
- řízené hry a činnosti ve skupinách nebo individuálně

Formy integrovaných bloků jsou rozpracovány do dalších zájmových činností, spontánních či řízených činností a mají charakter hry, zábavy, tvořivosti a didakticky cílených činností pro děti.

Uskutečňují se během celého dne ve všech činnostech a situacích, které se v mateřské škole naskytou.

Metody učení, které učitelky budou ke své práci využívat:

- didaktické hry – frontální, skupinové, individuální
- slovní metody (vysvětlování, vyprávění, rozhovor)
- názorné metody (předvádění, pozorování, instruktáž)
- praktické činnosti (vytváření dovedností, napodobování, manipulace, experiment)
- aktivizující (řešení problémů)
- inscenační (dramatizace)
- pochvala (hodnocení)

Druhy učení:

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí
- situační učení (praktické ukázky životních souvislostí tak, že se dítě učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje)
- senzomotorické učení (učení signálů, a podmiňování – zvyky, rituály)
- učení nápodobou (vzory chování, názory, postoje, pohyby, řeč, dovednosti)
- paměťové učení (básničky, zkušenosti, zážitky, správné návyky)
- experimentační učení (učení pokusů a omylů)
- prosociální učení (různé sociální role – princip přirozené nápodoby)

6.2 Charakteristika školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

„POJĎME POZNÁVAT TEN NÁŠ SVĚT“

Vytvořený vlastní školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání není speciálně zaměřen, rozvíjíme děti harmonicky ve všech oblastech, s důrazem na citovou stránku vývoje, na prožitky dětí.

Pro všechny učitelky má prostředí, ve kterém žijí, bydlí, budují své domovy a rodiny velký význam. Jsme přesvědčené, že nám okolní svět nabízí nenahraditelný zdroj pro učení, poznávání, získávání dovedností a zkušeností, které jsou pro budoucí vzdělávání a samostatné fungování ve společnosti nezbytné. Svět nám nabízí ve všech jeho proměnách nepřeberné množství inspirace a dává pocit jistoty a řádu, který je v předškolním věku důležitý. Děti proto chceme vést k poznávání našeho světa prostřednictvím vlastních zkušeností, ale i přímým či nepřímým pozorováním, experimentováním a v neposlední řadě odpovídající vzdělávací nabídkou.

ŠVP PV je založen na přirozeném a stále se opakujícím rytmickém střídání ročních období, a s tím souvisejících tradic a zvyků.

Naším cílem je v dětech vytvořit představu o nerozlučném sepjetí člověka s přírodou a společností. Prospívání dětí je pro nás v každé situaci rozhodující. Pro všechny zaměstnance školy je podstatné, co dítě prožívá, co cítí, co se učí, jaké zážitky si z mateřské školy odnáší a co získá do života.

ŠVP PV je zpracován v souladu s RVP PV. Integrované bloky vystihují hlavní záměry vzdělávací práce mateřské školy. Dále je učitelky rozpracovávají do dílčích projektů, témat a podtémat v TVP PV.

V tematických celcích jsou uvedeny záměry učitelek pro tvorbu konkrétní nabídky dětem, ve které dále rozvíjejí téma a podtéma do všech vzdělávacích oblastí.

Dobu setrvání v daných tématech určuje zájem dětí, situace a dění v mateřské škole. Témata jsou orientační, přizpůsobivá. Učitelka má možnost je operativně měnit a upravovat a může konkrétní průběh vzdělávacích činností prodloužit či zkrátit. Časový plán plnění témat není stanoven, aby měly učitelky možnost pracovat pružně, s ohledem na aktuální možnosti a potřeby. Je zcela na učitelkách a dětech, kolik času jim věnují a jaké prostředky a formy zvolí pro jejich naplnění. Učitelka vychází z potřeb a zájmu dětí a postupuje s citem pro rovnováhu mezi přímým řízením činností a svou nepřímou účastí na hře dětí. Využívá všechny situace a okolnosti, které z činností vyplynou. Důraz společně klademe na prožitkové učení hrou. Při činnostech rozvíjí učitelka celou osobnost dítěte.

Integrované bloky mohou být dle potřeb doplněny specificky zaměřenými programy např. plaveckým výcvikem, který je součástí vzdělávacího programu školy pro nejstarší děti.

Nezbytnou součástí práce s projektem je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Učitelky ve třídě se snaží dle možností maximálně spolupracovat. Veškeré pokroky dětí zaznamenává učitelka v záznamech dětí a zakládá portfolio dítěte.

JEN SI, DĚTI, VŠIMNĚTE, CO JE KRÁSY NA SVĚTĚ

Jen si, děti, všimněte,

co je krásy na světě.

Jen se, děti, rozhlédněte,

co tu kolem kvítí kvete,

kolik je tu zvířátek,

kolik ptáčků, ptáčátek.

Kolik je tu dobrých lidí,

co si štěstí nezávidí!

Jen si, děti, všimněte,

co je krásy na světě.

Jan Čarek

Vycházíme z Rámcových cílů:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící ve svém okolí

v pěti oblastech předškolního vzdělávání:

- Dítě a jeho tělo (oblast biologická)
- Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
- Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)
- Dítě a společnost (oblast sociálně kulturní)
- Dítě a svět (oblast environmentální)

Jednotlivé oblasti respektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení.

Tyto oblasti propojujeme a sestavujeme z nich každodenní činnosti v celek tak, aby se cíle doplňovaly a navazovaly na sebe. Konečným cílem je vytvoření skladby vzájemně se ovlivňujících, prolínajících a propojených oblastí.

ŠVP PV obsahuje čtyři pevné integrované bloky (dále jen IB) a jeden volný (pružný) integrovaný blok. Tyto IB dále dotváříme s využitím témat a podtémat v jednotlivých třídních programech pro předškolní vzdělávání.

6.3 Charakteristika integrovaných bloků s pedagogickými záměry, nabídkou činností učitelek a některými očekávanými výstupy

I. Integrovaný blok:

PODZIM KLEPE NA DVEŘE

Charakteristika:

Integrovaný blok je zaměřen na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, na rozvoj sociálního citění dětí a na utváření povědomí sounáležitosti s nejbližším okolím, na vytváření prosociálních postojů dítěte jako základů pro jeho budoucí zdravé sebevědomí a psychickou pohodu. Klademe důraz na rozvoj schopnosti uvědomit si, co dítě prožívá, na rozvíjení citového vztahu k rodině, která v předškolním věku zastupuje významnou roli. Vedeme děti k osvojování základních norem chování, s nimiž se dítě postupně nevědomě ztotožňuje.

V první části bloku je začleněna adaptace dětí na nové prostředí v mateřské škole, začlenění do kolektivu ostatních, seznámení se s prostředím školy a jejím okolím – domovem, významem rodiny pro psychickou pohodu každého jedince – zejména v I. třídě „Myšek“.

Jeho druhou část zaměříme na osvojování si nových poznatků v oblasti živé i neživé podzimní přírody, k objevování způsobů nebo možností, jak přírodu chránit a jak se k ní správně chovat, získání základů ekologického chování.

Děti se budou hravou formou seznamovat se změnami a barvami podzimu, se změnami počasí, s plody, dary přírody, s volně žijícími zvířaty, s ovocem a zeleninou ad.

Dále tento blok bude zaměřen na rozvoj řečových, komunikativních schopností a dovedností, rozvoj tvořivosti a fantazie při hrách, k pozorování a vlastním experimentováním. Zaměříme se na stimulaci pohybového aparátu, aby docházelo ke zlepšení koordinace, přesnosti a plynulosti pohybů.

Nebudou chybět poznávací výlety po okolí a přirozené setkávání dětí všech tříd na zahradě MŠ.

Pedagogický záměr tematického celku:

- posilovat u dětí pocit sounáležitosti s nejbližším sociálním prostředím prostřednictvím skupinových či společných činností
- podporovat duševní pohodu dětí a jejich psychickou zdatnost, navázat s dětmi vzájemný vztah plný důvěry a bezpečí
- stanovit společně s dětmi pravidla ve třídě a dbát na to, aby je děti pochopily a dodržovaly
- vést děti k zvládnutí odloučení od rodičů na určitý čas

- podporovat psychickou pohodu v novém prostředí adaptačním režimem
- být nápomocní při sebeobslužných činnostech a citlivě vést děti k postupnému osamocování
- rozvíjet u dětí poznávací schopnosti a citové vztahy
- rozvíjet řečové, jazykové a komunikativní schopnosti a dovednosti dětí
- vést k dětem k přímému pozorování, vlastnímu experimentování a manipulaci s nejrůznějšími materiály a hračkami
- podporovat u dětí vytváření vzájemných vztahů, posilovat je a kultivovat
- seznamovat děti s prostředím mateřské školy a vytvářet k němu pozitivní vztah

Nabídka některých činností a příležitostí:

- zařazování různých her, které dětem usnadní adaptaci na mateřskou školu a jejich začlenění do kolektivu třídy a MŠ
- vycházky a poznávací výlety do okolí, během kterých budeme pozorovat změny v našem městě, v blízké přírodě
- nejstarší děti budou navštěvovat krytý bazén v Trutnově
- upevňování pouta rodiny a mezilidských vztahů – formou společných akcí a spoluprací s rodiči (adaptační režim aj.)
- zařazování činností a her, které pomáhají nenásilnou formou s poznáním našeho života a přirozených změn v něm
- budeme sklízet ovoce z naší zahrady, ochutnávat i zeleninu, připravovat pokrmy, hrabat listí a sbírat ořechy
- budeme sbírat kaštiny a žaludy pro lesní zvířátka, ale i pro volné tvoření a hry
- pomocí nejrůznějších her a metod bude rozvíjeno logické myšlení, grafomotorika, matematická gramotnost, řeč, paměť, zpěv, jemná i hrubá motorika a sebeobsluha
- zařadíme činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- ponecháme dostatečný prostor pro spontánní hru, volné hry a experimenty s přírodninami a nejrůznějšími materiály
- budeme se věnovat jednoduchým pracovním a sebeobslužným činnostem v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- zařadíme hry na téma rodiny, přátelství apod.
- budeme nabízet činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních (např. formou didaktických her, rozhovorů, práci ve dvojicích či společném hodnocení činností)
- budeme plánovat činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

- poskytneme prostor pro hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

- budeme podnikat aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

Některé očekávané výstupy:

- navození dobrých vztahů dítěte k ostatním dětem, učitelkám i ostatnímu personálu MŠ, získání dítěte pro radostný pobyt v MŠ, postupné začleňování do kolektivu

- orientování se v prostředí třídy a v budově školy, v jejím nejbližším okolí a znalost své značky

- získání povědomí o ukládání hraček ve třídě

- přizpůsobení se v rámci svých možností základům pravidel chování ve společenství třídy

- zapojování se společně s ostatními dětmi do cvičení, zpívání, recitací říkanek, do všech nabízených činností

- odloučení se na určitou dobu od rodičů, být aktivní i bez jejich podpory

- přirozené komunikování s ostatními dětmi a dospělými, navazování herních kontaktů s dětmi

- prodlužování pozornosti a soustředění se na činnosti

- dvouleté děti – postupné zvládnutí odloučení od členů rodiny, nenásilné zapojení do režimu dne v kolektivu mateřské školy

- ovládnutí koordinace ruky a oka - zvládnutí jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)

- zvládnutí sebeobsluhy, uplatňování základních kulturně hygienických a zdravotně preventivních návyků (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

- správně vyslovovat, ovládnutí dech, tempo i intonaci řeči

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

- zvládnutí dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

II. Integrovaný blok:

ZIMA JEDE NA SANÍCH

Charakteristika:

V tomto bloku prožijeme celé zimní období. Bude zaměřen na podporu samostatnosti a sebeobslužné činnosti, budeme ho směřovat k rozvoji všech poznávacích a tělesných procesů. Zaměříme ho na stimulaci pohybového aparátu, aby docházelo ke zlepšení koordinace, přesnosti a plynulosti pohybů.

Dále se budou děti seznamovat s poznatky o vlastním těle a zdraví, o vytváření základů pro zdravé životní návyky, se sporty a nebezpečím úrazu i jejich prevenci. Seznámí se s povoláním dospělých, s životem zvířátek a ptáků v zimním období.

Dále tento integrovaný blok zaměříme na rozvoj řečových, komunikativních schopností a dovedností, na rozvoj tvořivosti a fantazie při hrách, k pozorování a vlastním experimentům, budeme podporovat přirozenou zvědavost a city dětí.

I v tomto bloku bude pro děti nabídka v podobě poznávání našeho světa, hor a prostředí v naší bezprostřední blízkosti.

Pedagogický záměr tematického celku:

- učit děti formovat své postoje, vytvářet pohodu a příjemné prostředí
- vytvářet u dětí zdravé životní postoje, vést je k odpovědnosti za své zdraví
- seznamovat se s poznatky o lidském těle
- osvojovat si poznatky z oblasti živé a neživé přírody
- rozvíjet schopnosti dětí vytvářet citové vztahy a dodržovat pravidla chování
- utvářet u dětí povědomí o změnách v přírodě v souvislosti se změnami ročních období
- rozvíjet estetické cítění – každé období má mnoho krás

- provádět s dětmi jednoduché pokusy a experimenty, objevovat některé přírodní jevy (např. tání sněhu, mrznutí vody apod.)
- učit děti vnímat zvířata a živočichy jako nedílnou součást živé přírody a vést je k pocitu, že je důležité zvířata chránit a pečovat o ně
- seznamovat děti s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními nástroji, využívání praktických ukázek z okolí dítěte
- dávat prostor pro volnou hru, manipulaci a experimentování venku (za každého počasí)
- u nejmladších dětí posilovat zájem o nabízené činnosti a vlastní objevování
- u nejstarších dětí ověřovat získané dovednosti a schopnosti v modelových i reálných situacích
- seznamovat děti se zimními sporty a s prevencí úrazů a nemocí
- vést s dětmi rozhovory a diskuze na různá témata, učit je sebevyjádření a základní pravidla v komunikaci (vyslechnout, neskákat do řeči, obhajovat svůj názor, umět přijmout názor druhých, ...)
- učit děti práci s informacemi a možnostmi, jak a kde je vyhledat (knihy, časopis, internet, popřípadě chytrý telefon či tablet)

Nabídka některých činností a příležitostí:

- průběžné pozorování změn v přírodě v zimním období, experimentování se sněhem a ledem, zařadíme sezónní činnosti, při kterých bude u dětí rozvíjena obratnost, samostatnost, hrubá motorika
- seznámíme děti s lidským tělem, jeho funkcemi a různými způsoby ochrany před nemocemi či úrazy
- budeme plánovat příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- pomocí nejrůznějších her bude rozvíjeno logické myšlení, grafomotorika, matematická gramotnost, řeč, paměť, zpěv, jemná motorika, sebeobsluha
- budeme děti seznamovat s povoláním dospělých – navštívíme obchody ve městě, práci dospělých budeme pozorovat i při pobytu venku
- zařadíme hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívat praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- seznámíme děti se životem zvířátek a ptáků v zimním období

- budeme nabízet smyslové a psychomotorické hry s nejrůznějším zaměřením
- zaměříme se na přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.
- budeme se učit záměrnému pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- nadále budeme plánovat aktivity podporující sbližování dětí
- budeme nabízet hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- povedeme děti k přirozenému i zprostředkovanému poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Některé očekávané výstupy:

- získat návyky pro každodenní pohyb a sporty, mít povědomí o zdravém životním stylu i nebezpečím úrazu
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- samostatné dodržování pitného režimu, základních hygienických návyků, návyků správného stolování a slušného společenského chování
- vědomě ovládat jednotlivé části těla, dokázat je pojmenovat a uvědomovat si funkci některých tělesných orgánů
- mít povědomí o existenci různých profesí dospělých, některé z nich pojmenovat
- napodobit pohyb, zarecitovat jednoduchou báseň, zazpívat společně i sólo, namalovat obrázek dle fantazie i motivem, tvořit z modelíny, pracovat s papírem (trhat, mačkat, skládat, stříhat... (přiměřeně věku dítěte)
- projevovat zájem o knihy, encyklopedie a obrazový materiál, soustředěně poslouchat četbu, sledovat divadlo, pohádku
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky
- dvouleté děti – již částečná adaptace na prostředí mateřské školy, na režim dne, na kolektiv dětí, poznat svou značku v umyvárně i šatně, navazovat přirozené kontakty s dospělými v mateřské škole, komunikovat přiměřeným způsobem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- ovládat dechová svalstva, sladit pohyb se zpěvem
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- zaměřovat se na to, co je z poznávaného hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

III. Integrovaný blok:

JARNÍ PROBUZENÍ

Charakteristika:

V tomto integrovaném bloku uvítáme jarní roční období. Zaměříme se na objevování a hledání prvních znaků jara nejen společnými toulkami do přírody a okolí, ale i poznávacími výlety se zaměřením na faunu a floru na horách. Budeme poznávat běžné jarní květiny, domácí zvířata či hnízdění ptáků – např. čápů, probouzející se přírodu, o kterou budeme následně aktivně pečovat. Povedeme děti k zodpovědnosti, k objevování způsobů nebo možností, jak přírodu chránit, jak se k přírodě správně chovat - získání základů ekologického chování. Budeme dětem dávat příležitosti k aktivnímu postoji v péči o životní prostředí s využitím projektů, projektových dnů či tematicky zacílených exkurzí nebo výletů. V tomto bloku si budou děti osvojovat nové poznatky z oblasti živé i neživé přírody a také koloběhu vody. Podpoříme u nich zájem o ekologii a význam přírody pro nás všechny.

Ve III. třídě „Medvídků“ se budou děti připravovat na zápis do I. třídy ZŠ, v měsíci květnu budou také navštěvovat tzv. „Školičku nanečisto“, při které se seznámí s prostředím I. třídy a svou budoucí paní učitelkou.

Pedagogický záměr tematického celku:

- vytvářet pozitivní vztah dětí k učení se a objevování nových věcí
- posilovat u nich zvědavost, zájem a radost z objevování
- osvojovat si poznatky z oblasti živé i neživé přírody, vést děti k pojmenování některých rostlin, přírodnin, živočichů a zvířat a seznamovat je s jejich způsobem života v jejich přirozeném prostředí
- rozvíjet u dětí tvořivost a fantazii při hře s přírodninami, provádět s dětmi jednoduché pokusy a experimenty, objevovat některé přírodní jevy – např. pučení větviček, klíčení semínek, růst rostlin apod.
- učit děti vnímat zvířata a živočichy jako nedílnou součást živé přírody a vést je k pocitu, že je důležité zvířata chránit a pečovat o ně
- rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách
- vytvářet základy související s ochranou přírody, utváření povědomí o tom, že přírodu je třeba chránit
- učit děti záměrnému pozorování (nejstarší děti s vedením jednoduchých záznamů pokroků – př. u klíčení rostlin či hnízdění čápů)
- vycházky a výpravy do přírody (např. do bledulkového údolí, za včeličkami, k potokům a rybníčku, na farmu ad.)
- vést děti aktivnímu experimentování s přírodními materiály jako jsou voda, hlína, rostliny, vítr ad.
- seznamovat děti s koloběhem vody a významu vody pro všechny život na Zemi

Nabídka některých činností a příležitostí:

- seznamování se s živou i neživou přírodou – vyrábění různých koláží z přírodnin, malování na kameny, seznamování s květinami, zvířátky – budeme plánovat poznávací výlety např. za bledulkami, za včeličkami, ovečkami, kozami, slepicemi aj.
- pomocí nejrůznějších her budeme rozvíjet logické myšlení, grafomotoriku, matematickou gramotnost, řeč, paměť, hudebně pohybové dovednosti, jemnou motoriku, sebeobsluhu
- průběžně budeme pozorovat změny v přírodě, zařazovat hry v přírodě, při kterých bude u dětí rozvíjena obratnost, samostatnost a hrubá motorika
- nezapomeneme ani na divadelní představení v mateřské škole
- navštívíme statek s domácími a užitkovými zvířaty v obci Voletiny u Trutnova, nebo Farmapark na Muchomůrce
- zařadíme hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- dáme dětem prostor pro samostatný slovní projev na určité téma
- budeme děti podporovat v přednesu, recitaci, dramatizaci a zpěvu jak ve skupině, tak sólo
- zařadíme manipulaci s předměty a přírodninami a zkoumání jejich vlastností
- ponecháme děti konkrétně pracovat s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnání apod.)
- budeme hrát hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- seznamování dětí s dramatickými činnostmi (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky po okolí, výlety
- povedeme děti ke sledování událostí v obci a účasti na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- zaměříme se na kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- budeme nabízet ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- dětem povedeme ke činnostem přispívajícím k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu, blízké okolí a přírodu jako takovou

Některé očekávané výstupy:

- podílet se na aktivitách třídy, zapojit se do společných činností dětí
- přijímat i své povinnosti v mateřské škole – úklid hraček a pomůcek
- pojmenovat některé druhy květin, stromů, zvířat a živočichů
- rozlišit, pojmenovat a charakterizovat některé hlavní znaky ročních období
- získat povědomí, že přírodu živou i neživou musíme chránit, chovat se k ní šetrně a o vše v ní musíme pečovat
- uvědomovat si, některá nebezpečí, která nám v přírodě a ve styku s některými zvířaty hrozí
- dvouleté děti – snaha zvládnout některé jednoduché činnosti v sebeobsluze, úklidu hraček, začlenění se do kolektivu ostatních dětí, zapojovat se do některých nabízených činností s ostatními
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- utvořit jednoduchý rým
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

IV. Integrovaný blok:

TĚŠÍME SE NA LÉTO

Charakteristika:

Tento letní blok zaměříme zejména na poznávací výlety a vycházky s co nejdelšími pobyty venku v našem nejbližším okolí, ale i vzdálenějších destinacích (např. Žacléř, Vrchlabí, Dvůr Králové, ad.) podle aktuální nabídky a výběru školního výletu. Zaměříme se na cestování jako takové s prvky bezpečného chování na cestách i v dopravě. Dětem budou nabízeny hry a projektové dny s tematikou dopravní výchovy, turistiky a poznávání našeho světa ať už zprostředkovaně (cestování po světadílech), či na vlastní kůži (Krkonoše, ekosystém les, rybník, louka). Děti se seznámí s koloběhem vody v přírodě, s exotickými zvířaty, s některým hmyzem, s existencí různých národů a kultur, s planetou Zemí a vesmírem, s dopravními

prostředky a složkami IZS.

Pedagogický záměr tematického celku:

- osvojovat si poznatky z oblasti živé i neživé přírody
- vytvářet u dětí povědomí o koloběhu vody v přírodě, vnímat rozdíly mezi řekou, potokem, rybníkem, mořem
- vést děti k pojmenování některých rostlin, živočichů, hmyzu, exotických zvířat, seznamovat je s jejich podmínkami k životu
- učit děti vnímat zvířata a živočichy jako nedílnou součást živé přírody a vést je k pocitu, že je důležité zvířata chránit a pečovat o ně.
- seznamovat děti s dopravními prostředky, některé poznat a pojmenovat, určit, jak a kde se pohybují
- vést k ochraně osobního zdraví a bezpečnosti v dopravním provozu a na výletech
- podporovat přirozenou zvědavost, zkoumání a objevování nového
- představit dětem jiné světadíly, odlišné země, kultury a jazyků
- vést děti k prožívání multikulturní výchovy
- učit děti formovat své postoje, vytvářet pohodu a pěkné prostředí

Nabídka některých činností a příležitostí:

- budeme plánovat delší vycházky, výpravy a výlety do okolí města, přírody a hor
- navštívíme a prohlédneme si stáje, povozíme se na koni, poděkujeme přineseným sušeným chlebem
- zařadíme příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- budeme hrát hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- nadále budeme podporovat u dětí řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- budeme hrát hry procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- naplánujeme výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- zaměříme se na aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho

kulturním prostředí apod.)

- budeme hrát hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- seznámíme se s jednotlivými složkami IZS a kdy jsou nám zapotřebí
- využijeme přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětmi srozumitelnými reáliemi o naší republice
- dáme dětem příležitost k objevování a poznávání jiných světadílů, zemí, kultur a jazyků
- budeme se seznamovat s odlišnostmi a budeme se je učit přijímat bez předsudků a posměchu

Některé očekávané výstupy:

- podílet se na aktivitách třídy, zapojit se do společných činností dětí
- mít povědomí o existenci jiných ras a kultur a kontinentů (přiměřeně svému věku a chápání)
- rozvíjet u dětí povědomí o dopravních prostředcích, jak a kde se tyto prostředky pohybují, některé pojmenovat
- znát způsoby ochrany a pravidla bezpečnosti v dopravním provozu
- znát své jméno, název obce, kde bydlí, případně adresu a vědět, jak vyhledat pomoc v krizové situaci
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě), znát telefonní čísla IZS a jejich práci
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pojmenovat a poznat některé druhy exotických zvířat, některého hmyzu
- u dvouletých dětí – předpokládáme úplné začlenění do kolektivu dětí, zapojování se do společných činností s ostatními
- u dětí ze třídy Medvídků očekáváme splnění všech výstupů i kompetencí dle RVP PV

V. Integrovaný blok:

SVÁTEČNÍ CINKÁNÍ

Charakteristika:

Tento blok je jako jediný variabilní – tzn. že do něj budou pedagogové zařazovat témata napříč celým školním rokem. Budou se zde objevovat témata a projekty zacílené na oslavy, tradice a zvyky.

Zaměříme se na rozvoj sociálního citění dětí, na přibližování lidových zvyků, tradic, svátků a slavností, na probouzení představivosti a fantazie, na podporování estetické a tvůrčí aktivity dětí na základě jejich prožitku a na vytvoření citového zázemí dětí.

Prožijeme například Halloween, Dušičky, příchod Svatého Martina, advent a Vánoce, Silvestr, vynášení Moreny, Masopust, Velikonoce, tradici čarodějnic, oslavu svátku maminek ve výtvarných, pracovních, hudebních i pohybových aktivitách.

Je také zaměřen na aktivní pomoc a spoluúčast dětí na výzdobě třídy, na osobním zapojení se do programu pásma a besídky pro rodiče, a vytvoření atmosféry při oslavách.

Dětem budou nabízeny podnětné hry, pohybové aktivity s plněním různých úkolů, tematické akce či projektové dny, didakticky cílené aktivity a činnosti plánované především na základě získání osobní zkušenosti a zážitku, prožitku.

Pokusíme se umožnit dětem prožít radostně a pohodově slavnostní atmosféru všech tradic, oslav a svátků.

Oslavíme Den dětí karnevalovým průvodem městem s návštěvou cukrárny, zakončený na školní zahradě, kde budou děti zapojené do podnětných her, soutěží a pohybových aktivit s plněním různých úkolů.

Rozloučíme se s dětmi, které budou odcházet po prázdninách do základní školy pásmem pro rodiče a spaním v mateřské škole. A nejstarší děti ze III. třídy vystoupí na závěrečné školní akademii.

Pedagogický záměr tematického celku:

- při společné přípravě všech svátků, oslav a tradic posilovat psychickou odolnost dětí tím nejpřirozenějším způsobem
- vést děti k sebevyjádření, ale i k vyjádření aktuálních pocitů a učení se rozlišovat pocity příjemné a nepříjemné a jak s nimi pracovat
- rozvíjet emoční inteligenci dětí
- s využitím oslav adventu vést děti k pochopení, že rituály či slavnostní okamžiky jsou nedílnou součástí našeho života, vést je k radostnému prožívání těchto dnů, k přímému

- a bezprostřednímu vyjádření svých pocitů a prožitků, ale také k překonání strachu z neznámého
- prostřednictvím oslavy svátku MDD posilovat vzájemné vztahy mezi dětmi v mateřské škole i v rodině, učit děti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a prožívat
- oslavy vnímat také ve vztahu k jednotlivcům (narozeniny, svátky dětí), tak i k oslavám souvisejícími se životem třídy a školy
- využívání svátků, narozenin, tradic a zvyků k posílení vzájemných vztahů mezi dětmi v mateřské škole i v rodině, učit děti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a prožívat
- podporovat spolupráci rodičů s mateřskou školou a jejich spoluúčast na přípravě společných akcí dětí a rodičů
- s využitím oslav vést děti k pochopení, že rituály, či slavnostní okamžiky jsou nedílnou součástí našeho života, vést je k radostnému prožívání těchto dnů, k přímému a bezprostřednímu vyjádření svých pocitů a prožitků, ale také k překonání strachu z neznámého

Nabídka některých činností a příležitostí:

- přiblížení zahraničního svátku Halloween především tematickým dnem plným her, soutěží a tvoření v maskách
- pomocí her, projektů, didakticky cílených činností, pohádek a příběhů se děti budou seznamovat s tradicemi a svátky, oslava adventu začne příchodem čerta, anděla a Mikuláše v mateřské škole, pokračovat bude společnou dílnou s rodiči a oslavou vánočního dne ve všech třídách
- nejstarší děti se zúčastní vánočního zpívání v kostelíčku
- vyzdobíme celý interiér budovy školy vánočními pracemi dětí, při kterých využijeme nejrůznějších technik – kreslení, malování, vystřihování, lepení s využitím dětské fantazie, dále budeme péct cukroví a perníčky, nezapomeneme pozorovat vánoční výzdobu ve městě
- společně prožijeme českou tradici „vynášení Moreny“ průvodem po městě a závěrečným spálením Moreny na zahradě nebo vhozením do řeky
- budeme hrát hry motivující děti k seznamování se s tradicemi a svátky – oslavíme Velikonoce, nezapomeneme na čarodějnice s tradičním vařením „kouzelného lektvaru“, čarodějnickými úkoly a soutěžemi, a opékáním buřtů na školní zahradě
- oslavíme svátek matek společnou besídkou
- budou probíhat oslavy dětských svátků a narozenin během celého roku
- oslavíme svátek dětí karnevalem, který projde městem se zastavením v místní cukrárně s občerstvením zmrzlinou, zakončení proběhne na školní zahradě, kde budou děti zapojeny do různých soutěží a her s plněním úkolů a „plyšáčkovou“ tombolou

- proběhne rozloučení dětí ze třídy Medvídků – spaním v mateřské škole s bohatým programem
- děti ze III. třídy se zúčastní svým vystoupením na závěrečné školní akademii
- zaměříme se na přípravy a realizaci společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

Některé očekávané výstupy:

- vnímat tradice, svátky a oslavy v průběhu celého roku a prožívat jejich atmosféru, vyjadřovat se prostřednictvím výtvarných, hudebních, pracovních a hudebně pohybových činností
- využít vlastní tvořivosti dětí při přípravě estetického prostředí k různým oslavám
- uvědomovat si své prožitky – radost, strach, a snaha o pochopení toho, že tradice jsou radostí a zábavou
- mít povědomí o tom, že svět je pestrý, a vyjadřovat se k tomu co se mu líbí, co ne
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat, a dětským způsobem projevat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- spolupracovat s ostatními

VE VŠECH INTEGROVANÝCH BLOCÍCH A V PRŮBĚHU VŠECH ČINNOSTÍ BUDEME U DĚTÍ ROZVÍJET:

- pohybové schopnosti a dovednosti v oblasti jemné a hrubé motoriky

- fyzickou a psychickou zdatnost dětí s užíváním všech smyslů
- řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní
- komunikativní dovednosti verbální i neverbální, kultivovaný projev
- dovednosti výtvarné, hudební, pohybové, pracovní, dramatické a jejich dětské vyjádření
- smyslové a pojmové vnímání, paměť, pozornost, představivost, fantazie, tvořivost
- posilování přirozených poznávacích citů
- sebevědomí dětí, jejich samostatnost a sebeovládání
- estetické vnímání, cítění a prožívání
- prosociální chování ve vztahu k ostatním, prosociální postoje dítěte
- kooperativní dovednosti
- ochranu osobního soukromí a bezpečí ve vztazích k ostatním dětem a dospělým
- schopnost žít ve společenství ostatních lidí, poznávání pravidel společenského soužití a základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dětí
- povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pozitivní postoje ke světu, životu a prostředí, ve kterém dítě žije, úcta k životu ve všech jeho formách
- povědomí o přírodním, kulturním a technickém prostředí, jejich vývojem a proměnách, o tom, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také ho poškozovat a ničit
- povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Směřujeme k těmto klíčovým kompetencím:

I. Kompetence k učení:

- umím soustředěně pozorovat, objevovat a experimentovat
- umím se zeptat na věci, které mě zajímají a hledám na ně odpovědi
- všímám si, co se kolem mě děje a chci se učit a porozumět tomu, co kolem sebe vidím, poznávám
- umím se soustředit na činnost, která mě zajímá
- umím se radovat z toho, co jsem se naučil, co jsem sám dokázal a zvládnul
- učím se nejen pozorováním, ale i s vědomím, že si zapamatuji věci, které poznávám sám svou zkušeností
- umím započatou hru a práci dokončit

- umím odhadnout, co dokážu zvládnout
- umím ocenit i to, co umí, dokáže kamarád

II. Kompetence k řešení problémů:

- umím si všimnout toho, co se děje v mém okolí a v rámci svých možností samostatně reagovat a řešit problémy na které stačím
- umím využívat své zkušenosti, fantazii a představivost při řešení problémů
- umím přemýšlet, využívat logických postupů k řešení situací
- umím užívat číselné a matematické pojmy a souvislosti
- umím rozlišovat řešení, která vedou k určitým cílům
- nevyhýbám se problémům, protože vím, že jejich řešením a svou aktivitou mohu situaci sám ovlivnit

III. Komunikativní kompetence:

- umím samostatně vyjádřit svá přání, potřeby a myšlenky
- umím mluvit v souvislých větách
- umím vést dialog s druhými
- umím položit své otázky a umím na otázky odpovídat
- umím své pocity a prožitky vyjádřit hudbou – tancem, namalovat, sdělit
- umím se domluvit slovy i gesty
- nestydím se hovořit s ostatními dospělými
- stále se učím novým slovům, která používám k dokonalejšímu dorozumívání s okolím
- umím zacházet s knihami, hledat v nich poučení a nové poznatky
- vím, že k dorozumívání všech lidí slouží několik jazyků, a že se některé mohou naučit

IV. Sociální a personální kompetence:

- jsem samostatný, umím se rozhodnout, s kým si budu hrát, co budu dělat
- umím vyjádřit svůj názor, když se mi něco líbí nebo nelíbí
- jsem zodpovědný a za své chování a jednání nesu důsledky
- umím být ohleduplný ke druhým
- pomáhám slabším kamarádům
- vnímám nespravedlnost
- umím rozlišit dobré a špatné chování přiměřeně mému věku

- nejsem lhostejný a neubližuji svým kamarádům
- jsem citlivý a umím kamarádovi projevit lítost, soucítění
- jsem zdravě sebevědomý, umím v kolektivu prosadit svou osobnost, ale umím se také podřídít ostatním
- spolupracuji a domlouvám se s ostatními v kolektivu
- učím se respektovat druhé kamarády, umím ustoupit a přijímat kompromisy
- napodobuji chování a jednání vzorů v prosociálním chování a mezilidských vztahů
- umím dodržovat a respektovat předem dohodnutá pravidla a povinnosti
- umím odmítnout nepříjemnou komunikaci i nevhodné chování
- jsem opatrný při setkání s neznámými lidmi a v neznámých situacích
- jsem tolerantní k ostatním lidem, k jejich odlišnostem a jedinečnosti
- umím se dohodnout s ostatními, bránit se projevům násilí a ponižování

V. Činnostní a občanské kompetence:

- umím si své činnosti plánovat, organizovat, řídit i zhodnotit
- vím, že mám své silné stránky i své slabosti
- umím jít za svým cílem, ale také se umím přizpůsobit daným okolnostem
- umím se svobodně rozhodnout a za svá rozhodnutí nést odpovědnost
- jsem odpovědný, mám smysl pro povinnost při hře, práci, učení
- umím si vážít práce a úsilí druhých
- jsem zvědavý, zajímám se o druhé lidi i o to, co se kolem mě aktuálně děje
- nejsem lhostejný, nevšímavý k druhým, ani k situacím kolem mě
- mám dětskou představu o základních lidských hodnotách a normách a snažím se podle toho chovat
- jsem přátelský a kamarádský mezi dětmi v kolektivu a spoluvytvářím tato pravidla společného soužití
- mám svá práva, která hájím, a respektuji, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- nejsem lhostejný ke svému okolí a prostředí, ve kterém žiji, vím, že ho mohu svým chováním a jednáním ovlivnit
- dbám na své zdraví a bezpečí a chovám se v tomto ohledu zodpovědně vůči sobě i ostatním

6.4 Minimální preventivní program

Se sociálně patologickými jevy – týrání, ubližování, zanedbávání, se mohou setkávat děti již v předškolním věku. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v tomto období a poskytovat informace dětem tak, aby byly přiměřené tomuto věku a jejich chápání.

Vytyčení sociálně patologických jevů

V naší MŠ využíváme aktivit v oblastech prevence:

- týrání a zanedbávání dítěte
- ubližování, násilné chování, vandalismus
- drogová závislost, alkoholismus, kouření
- rasismus, antisemitismus
- počítačová a televizní závislost

Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům, vést je k zdravému životnímu stylu, vytvořit základy pro pozdější volno časové aktivity, vést je k aktivnímu sociálnímu učení, vhodnými informacemi vést děti k rozpoznání těchto jevů.

Preventivní výchovně vzdělávací působení v této oblasti musí být neoddělitelnou součástí výchovy a vzdělávání na naší mateřské škole. Důraz klademe na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí tak, aby dítě na své úrovni aktivně a s uspokojením zvládalo nároky života v prostředí rodiny, školy, společnosti. Mělo by být schopné žít ve společnosti jemu blízkých dospělých i vrstevníků, komunikovat s nimi, umět se učit, řešit problémy, snažit se uplatnit, prosadit, ale i přizpůsobit požadavkům okolí. Bude-li takto dítě připraveno, může v budoucnu lépe rozpoznat sociálně patologické jevy, snažit se jim nepodlehnout a věnovat se jiným aktivitám.

Analýza současného stavu na škole

Na naší mateřské škole jsme neřešili žádný konkrétní případ.

K posouzení v této problematice využíváme:

- pozorování dětí během celého pobytu v mateřské škole
- rozhovory s dětmi, rodiči
- popřípadě spolupráce s odborníky – PPP, SPC, pediatři, sociální pracovníci, ...

6.5 Organizace primární prevence

Každá učitelka dbá, aby uplatňovaná prevence sociálně patologických jevů byla prováděna komplexně a prolínala všemi oblastmi vzdělávání. Veškerá činnost je založena na etice a mravním chování, formy a metody působení na děti podporují osobnostní rozvoj dítěte, jeho sociální chování, vedou děti ke zdravému životnímu stylu. Děti získávají kompetence k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a interpersonální, občanské a pracovní. Veškeré činnosti se prolínají tak, aby vedly k aktivnímu zapojení dítěte do společnosti a budoucím uplatnění v životě.

Prevenici vidíme i v získávání dobrých pohybových dovedností a schopností, v rozšiřování zájmů dětí, v předkládání podnětů a námětů v co nejpestřejší míře, ve společných aktivitách s kamarády.

Garantem preventivní prevence je zástupkyně ředitele pro MŠ, všechny učitelky jsou o prevenci informované a během celého roku se aktivně zapojují. Učitelky spolupracují i s ostatními odborníky a institucemi.

6.6 Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu učitelky školy, a to od doby převzetí dětí od jejich rodičů nebo jimi pověřené osoby, až do doby jejich předání rodičům nebo jimi pověřeným zástupcům.

Dohled nad dětmi zabezpečujeme při všech školních aktivitách, ale i při všech mimoškolních aktivitách organizovaných mateřskou školou.

1. Opatření v průběhu vzdělávacích činností:

- při hře ve třídě dbáme, aby si děti hrály klidně, sledujeme jejich hru, předcházíme konfliktům, ubližování a vandalismu
- nedovolíme dětem nosit do MŠ nebezpečné či nevhodné předměty a hračky
- drobné stavebnice, korálky, štětce, nůžky, používají děti pod dohledem učitelky
- učitelka nesmí odejít od dětí – při závažných důvodech si zajistí dohled jiné pracovnice školy
- při chůzi po schodech dbáme, aby se děti nestrkaly, chodily klidně a držely se zábradlí
- při tělovýchovných aktivitách (zejména tělocvična ZŠ) dbá učitelka zvýšené opatrnosti o bezpečnost dětí, upozorňuje na případné nebezpečí, soustavně zajišťuje pomoc při cvičení a bývá vždy na nejrizikovějším místě

- před cvičením zkontroluje, zda je nářadí v pořádku
- při převlékání dětí v šatnách vykonáváme soustavný dozor, oblékáme se, až jsou děti připraveny na pobyt venku a zbytečně neprodlužujeme pobyt dětí v šatně

2. Opatření při pobytu dětí venku:

- při pobytu dětí mimo území MŠ odpovídá jedna učitelka za bezpečnost nejvýše: 20 dětí ze třídy, při specifických činnostech nejvýše o 8 dětí (další učitelka)
- při pobytu na školní zahradě nedovolí učitelka dětem bez dozoru na průlezky, skluzavku, na houpačky, kolotoč a jiné nářadí, kde hrozí nebezpečí úrazu, učitelky musí mít neustálý přehled o všech dětech
- při vycházkách chodí děti ve dvojicích a v zástupu tak, aby učitelky zajistily jejich bezpečnost, chodí po chodníku, při přecházení vozovky na přechodu a mimo něj používají terčík, první a poslední dvojice dětí má reflexní vesty
- při vycházkách do lesa upozorňujeme na nebezpečná místa v terénu, na nebezpečí hrát si se sklem a zrezivělými předměty, které mohou děti v lese najít, na trhání neznámých bobulí a travin a jejich následnou konzumaci

3. Opatření při sportovních akcích a výletech:

- je na základě náročnosti akce a počtu dětí zajištěna další způsobilá osoba (osoby) k zajištění bezpečnosti dětí

4. Opatření při úrazu:

- děti jsou pojištěné u pojišťovny Generali – Česká pojišťovna, v případě úrazu rodiče vyplní formulář k čerpání pojistné události a předají ho řediteli školy, toto pojištění je platné pro všechny akce pořádané školou
- všichni zaměstnanci školy jsou povinni okamžitě poskytnou první pomoc při jakémkoliv úrazu, v případě potřeby je dítě odvezeno (zákonným zástupcem) na ošetření k dětské lékařce, zároveň jsou povinni informovat bezodkladně zástupkyni ředitele pro MŠ, ta následně ihned ředitele školy a rodiče dítěte
- každá nehoda je zapsána do Knihy úrazů a vždy jsou informováni rodiče

5. Prevence ochrany zdraví dítěte:

Soustavně a cílevědomě se zaměřujeme na ochranu:

- před nebezpečím na silnici (dopravní situace, správné přecházení, používání dopravních terčů a nošení reflexních vest – první a poslední dvojice dětí)
- před neznámými a nebezpečnými zvířaty (nehladit, nedráždit)
- před neznámými lidmi (nikam s nimi nechodit, ne každý je hodný)
- před neznámými místy (rybníky, řeka, les)
- před nebezpečím ohně (nehrát si se zápalkami, zapalovačem, svíčkou)
- před otravou (nepít nic co neznáme, neplést si bonbóny a tabletky, nejíst neznáme plody)
- pěstujeme u dětí návyk nesahtat do zásuvek a na zapnuté spotřebiče (lampy, zvlhčovač vzduchu, horské sluníčko...)
- před úrazy a chorobami vedeme děti k opatrnosti před pádem, rozvíjíme poznatky o lékařské péči hrou, při které ošetřujeme odřeniny a poranění, pěstujeme správný přístup k lékařskému ošetření
- pěstujeme u dětí základní pravidla osobní hygieny a prevence před roznášením nemocí (kýchání, kašláni, smrkání, plivání, olizování hraček)

6. Opatření pro bezpečnost a ochranu dětí:

- budova mateřské školy je k zajištění bezpečnosti dětí uzavřena, příchozí zazvoní, představí se a vyčká na otevření dveří videotelefonem, pokud se neznámá osoba nepředstaví a nesdělí účel návštěvy, nemusí být do areálu školy vpuštěna
- učitelky předávají děti rodičům nebo jiným pověřeným osobám, ale to pouze na základě písemného pověření zákonným zástupcem dítěte (může být stálé nebo na určité období)
- dětem nepodáváme žádné léky, pouze ve výjimečných případech s písemným souhlasem (smlouvou) rodičů a po konzultaci s dětskou lékařkou

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání po celou dobu docházky dětí do mateřské školy. Účastní se ho učitelky, ostatní zaměstnanci školy, děti i rodiče, kteří jsou informováni na schůzkách i na nástěnce v MŠ.

Základním cílem preventivního programu je výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, rozvoj zdravě sebevědomé osobnosti, osvojení si pozitivního sociálního chování a tento dlouhodobý proces má vést k odmítání projevů agresivity, porušování zákona apod.

7 EVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY A HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

V této kapitole jsou stanovena pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení práce školy. Podrobnější kritéria jsou obsažena v neveřejné příloze Projektu evaluace a vlastního hodnocení naší MŠ.

Stanovené oblasti hodnocení:

1. Podmínky školy
2. Proces výchovně vzdělávací činnosti a výsledky vzdělávání
3. Metody a prostředky hodnocení evaluace

7.1 Podmínky školy (věcné, personální, psychohygienické, organizační, materiální, spolupráce)

<u>Předmět:</u>	<u>Frekvence:</u>	<u>Úroveň, odpovědnost:</u>
- Pozorování podmínek za chodu šk. 1x/ ½ roku		školní, zást. ředitele pro MŠ
- Hodnocení spolupráce s ostatními	1x/ rok	školní, zást. ředitele pro MŠ

7.2 Proces výchovně vzdělávací činnosti a výsledky vzdělávací činnosti

<u>Předmět:</u>	<u>Frekvence:</u>	<u>Úroveň, odpovědnost:</u>
- Evaluace tematických bloků	po skončení	třídní, učitelky
- Evaluace ŠVP PV	1x/ rok	školní, zást. ředitele pro MŠ
- Podmínky, průběh vzdělávání	2x/ rok	školní, učitelky
- Výsledky vzdělávání a pedagogická diagnostika doplňována průběžně shromažďováním informací	2x/ rok	třídní, učitelky
- Analýza dokumentace školy	1x/ měsíčně	školní, zást. ředitele pro MŠ
- Hospitace, porady, zápisy	podle potřeby	zást. ředitele pro MŠ
- Vedení záznamových archů dětí	průběžně a portfolio	
	2x/ rok	třídní, učitelky
- Závěrečné hodnocení školy	1x/ rok	školní, zást. ředitele pro MŠ

7.3 Metody a prostředky hodnocení evaluace

1. Konzultace, rozhovory
 - strukturovaný (připravené otázky)
 - nestrukturovaný (citlivý, psaní poznámek)
 - polostrukturovaný (mezi otázkami a poznámkami)

2. Diskuse na pedagogických poradách
3. Hospitace a jejich rozbor
4. Pozorování
 - přímé (podle plánu, tématu, s konkrétním cílem)
 - nepřímé
5. Analýza třídní a školní dokumentace
6. Dotazníky, ankety
7. Analýza vlastní pedagogické a řídicí práce

8 POUŽITÁ LITERATURA

1. RVP PV – novelizace od 1. 9. 2021
2. Vzdělávání dětí od dvou let v MŠ – Hana Splavcová, Jana Kropáčková